

EGYETÉRTÉS

49. évfolyam

Budapest, 1913 SZERDA szeptember 3.

208-ik szám

EGYES SZÁM ÁRA 6 FILLER

Főszerkesztő:
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főszerkesztő:
EÖTVÖS KÁROLY

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, VACZI-KORUT 19. SZÁM

Évforduló

Báró Eötvös József, akinek emléke elevenebben támad föl a mai napon, mint valaha, kifejezte azt a gondolatot, hogy az emberiség fejlődése zavaroknak lehet alávetve, de feltarthatlanul halad előre.

Jó lesz ismételni, jó lesz hangoztatni és mindenkinek, aki gondolkozik, emlékezetébe hozni ezt a gondolatot remcsak azért, mert ma van a nagy gondolkodó államférfiu születése napjának századik évfordulója, hanem mert az idea is halványulófélben van, amelyet ő képviselt. Hol vagyunk attól a tündöklő, minden haladást és modern eszmét magában foglaló szabadelvűségtől, amely az Eötvös József és Deák Ferencz irányzatának fundamentuma volt? Hová lett a fisztelet a népjogok iránt? Mi lett az alkotmánytiszteletből, mely minden nemzeti kultusz közül a legmagasztosabb és legfonságesebb volt? ...

Minden más országban érvényesül Eötvös Józsefnek az a mondása, hogy az emberiség fejlődése feltarthatlanul halad előre, ha zavaroknak is van aláveve, csak éppen Magyarországon nem. Fordított ország ez. A természetes rendnek és szükségszerű fejlődésnek fordítottja. Ah, ha fejlődésről van szó, itt is van az, de fájdalom, csak a visszája annak. Fejlődünk itt is, de visszafelé.

A szabadság és szabadelvűség emlémainak színei lepattogzottak, vagy lekoptak. Vad, kérlelhetlen és romboló szellemek törtek be alkotmányunk szentélyébe s régi ideáljaink, a népek tündöklő eszményei darabokra zúzva hevernek a porban. Sem báró Eötvös József, sem Deák Ferencz, sem Kossuth Lajos nem ösmernének rá szabadságintézményeinkre és alkotmányunkra, amelynek épületéhez ők hordták össze a köveket. Minden megváltozott az utóbbi időben.

Való igaz, hogy ennek a roppant visszaesésnek reakciója van, amely a fölülről megindított forradalom ellenforradalmának tekinthető. Azt sem lehet kétségbe vonni, hogy készülnek alakulások, nagyszerű szervezkedések, amelyek készek szembeszállni az éj és tűz fiaival, akik régi eszményeink elleneségei gyanánt szerepelnek.

De Eötvös József szelleme támad föl a mai napon s mindenki emlékezzék rá, aki tényező gyanánt vesz részt az új alakulásban. Mert maradandóságra nem tarthat igényt semmiféle status-akció, ha csak vissza nem tér a régi ideálokhoz és a visszafelé haladó országot át nem változtatja előre haladó országgá.

Libits Adolf jubilál

A főváros társadalmának előkelőségei szeretettel üdvözölték Libits Adolfot abból az alkalomból, hogy negyven esztendő szolgálatát ünnepelte. Négy évtizedet töltött el a kiváló és nemes lelkű férfin József főhercegek mellett mint a főhercegi uradalmak kormányzója. Ez idő alatt fenséges urának legteljesebb bizalmát érdemelte ki, míg társadalmi szereplésével sok hivat és barátot szerzett magának.

Libits Adolf udv. tanácsos, negyvenéves szolgálati jubileuma alkalmából.

Vilmos császár és a bajor régensherceg a khelheimi ünnepségeken.

Thuróczy Kornél irgalmasrendi főnök, az új királyi tanácsos.

Konstantin görög király és fiának bevonulása Szalonikibe.

Miből lesz a kolera? Zsánerkép a Dunapart-ról.

Laborfalvi Benke István ref. lelkész.

A biarritzi szépségverseny résztvevői.

A Korona-kávéház megszűnése után.

Bankhivatalnokok a Gletscherek között.

A piaristák rendháza, amelyet lebontanak.

A czipészek szakegyesületének jubiláris ülése.

A yasárnapi mérkőzések három képe.

Bevallják a létszámemelést

— 1914. október 1-re életbe lép —

Hosszas csürés-csavarás után ma a kormány félhivatalosan is bevallja, hogy ujonczlétszámunk felemelése elől egy illetékes tényező sem zárkozhatik el. A kontingens szaporítását azonban csak a valóban elkerülhetetlen szükséges mértékre akarja mindenki (?) korlátozni. A kérdés tanulmányozása most folyik s a végleges eredményt ma még senki sem tudhatja. A félhivatalos nevetés, szenzációt kereső híresztelésnek minősíti, hogy a létszámemelést a jövő évre halasztották volna. Dehogy is halasztották, a jövő évi ujonczozásnál már érvényesülni fog.

Mihelyst a hadvezetőséggel meglesz a megállapodás, ezt nyilvánosságra is fogják hozni. Az idevágó törvényjavaslatot valószínűleg mielőbb be fogja a két kormány az illető törvényhozásokhoz nyújtani. De bármikor nyujtassanak be és fogadtassanak is el a törvényjavaslatok, ezek gyakorlati foganatosítására csakis a jövő évi ujonczozás révén, illetve az ujonczok bevonulásakor, 1914. október elsején kerülhet sor.

Ez a közlés nyilván teljesen meg fogja nyugtatni a közvéleményt, amely ezt, csakis ezt várta és semmi egyebet.

Az Andrássy-párt alakuló gyűlése

Már megirtuk, hogy az Andrássy Gyula vezérlete alatt megalakítandó párt alakuló gyűlése szeptember 14-én lesz Budapesten a Ferencvárosban. A gyűlés rendezői ma a következő beadványt intézték ez ügyben Boda Dezső főkapitányhoz.

Méltóságos főkapitány ur! Alulírottak tisztelttel bejelentjük, hogy folyó évi szeptember hó 14-ikének délelőtti 11 órájára Budapestre, a Ferencvárosi Polgári Kör helyiségébe (IX., Bakács-tér 14., II. emelet) országos értekezletet hívunk össze, melynek napirendjére a következő egyetlen tárgyat tűzzük ki:

„Uj országos politikai pártnak alakítása gróf Andrássy Gyula vezérlete alatt.“

Kérjük méltóságodat bejelentésünket tudomásul venni azzal, hogy a rend fontartásáért a felelősséget vállaljuk és éppen ezért arra kérjük méltóságodat, kegyeskedjék kiküldendő közegeit arra utasítani, hogy a rend fontartása érdekében utmutatásaink szerint intézkedjenek.

Tisztelettel dr. Springer Ferenc orsz. képviselő, dr. Hecht Ernő ügyvéd, gróf Thoroczkay Miklós, dr. Neumann Árpád ügyvéd, Nehrebeczky György orsz. képviselő, Partl Sándor ny. miniszteri tanácsos, Kertész Gyula ny. miniszteri tanácsos, dr. Melczér István ügyvéd.

Összeül a kabinet

— Beöthy Pál a Gerő-afférről —
Közös minisztertanács Bécsben —

Ismétellen közöltük, hogy a magyar kormány a nyári politikai szünet után szeptember 3-ikán, szerdán délelőtt tíz órakor tartja az első miniszteri tanácsot Tisza István elnöklésével. Tisza tegnap érkezett vissza Schandau-ból. Ma tért vissza Jankovich Béla kultuszminiszter és Hazai honvédelmi miniszter, aki legutóbb Abbáziában töltött néhány napot. Budapestre érkezett ma gróf Pejacevich Tivadar horvát miniszter is és átvette miniszteriuma ügyeinek a vezetését. Báró Burián István, a király személye körüli miniszter Bécsből holnap este, Teleszky János pénzügyminiszter pedig szerdán reggel jön meg. Ugy, hogy 3-án együtt lesz teljes számmal az egész kabinet.

*

Beöthy Pál, a képviselőház elnöke, aki kéthetnapos külföldi tartózkodása után most tért haza, ma a következőket mondotta a hírhedt Gerő-afférről:

— Azokról a híresztelésekről, amelyek Gerő százados felmentésével kapcsolatban, s ennek következményeképp a parlamenti őrség szervezésének revíziójáról forgalomba kerültek, tudomásul bírok én is, azonban hogy az átszervezés tényleg terbe volna véve, arról konkrét nyilatkozatot nem tehetek. A mentelmi bizottság a Hédeváry Lehel mentelmi sérelmét kétségen kívül a képviselőház összeülése után nyomban előveszi. A tárgyalás és határozat meghozatalával csak arra várt a mentelmi bizottság, hogy a Gerő Vilmos százados ügyében a katonai bíróság ítéletét meghozza.

Arra vonatkozóan, vajjon az elnök a vagdalkozó százados elnöki hatásköréből kifolyólag a parlamenti szolgálat alól felmenti? — Beöthy azt felelte, hogy ez a kérdés most még nem aktuális.

Az elnök még nyilatkozott arról is, indít-e valamely akciókat a parlament normális tanácskozásainak helyreállítása érdekében s ezt mondotta:

— E tekintetben ma is az az álláspontom, amit elnöki székfoglaló beszédemben kifejtettem. Bár a többség bizalmából lettem a Ház elnöke, mégis pártok felett tartozóknak kívánom magam tekinteni és mint a képviselőház elnöke kétségkívül örömmel látom, ha a parlament tanácskozásaiiban az ellenzék is aktív részt venne. E tekintetben eddig is minden komoly oldalról jövő békekísérlet közvetítésére a legnagyobb készséggel állottam rendelkezésre és bár kevés kilátást vagy reményt látok a megegyezés tekintetében, mégis bármilyen irányból jövő békés kibontakozást biztosító tárgyalások közvetítésére, mint a Ház elnöke, ma is szívesen állok rendelkezésre.

*

Bécsből jelentik, hogy szeptember közepén közös minisztertanács lesz, amely a delegációk időpontjával, különösen a létszám-emeléssel és az újabb közös költségekkel foglalkozik. A király az osztrák és a magyar miniszterelnököket csak a közös minisztertanács előtt, Schönbrunnban fogadja, a tervbevett ischli audienciát elhalasztották.

Tisza tanuszerzési ügye

— Gróf Károlyi Mihály a helyzetről —

Gróf Károlyi Mihály, az egyesült függetlenségi és 48-as párt elnöke, aki tíz napig az abaujmegyei Lászlótanyán tartózkodott, vasárnap délután Kassára utazott, ahol a függetlenségi és 48-as párt vezetőségével tanácskozást folytatott a kassai párt újjászervezésére vonatkozólag. A Schalkházban tartott értekezleten részt vettek: Korláth Ferenc ügyvezető elnök, dr. Glück Lipót, dr. Hercz Ignác, dr. Szepessy Miksa és Fodor Sándor pártvezetők.

A helyi szervezési akció megbeszélése után gróf Károlyi a legújabbban felmerült Tisza—Pallavicini afférral kapcsolatban a következő kijelentéseket tette:

— Hihetetlen dolgok történnék nálunk. A Déry-pör hiába világította meg az egész ország előtt, hogy milyen eszközökkel teremtették meg a munkapárti többséget. Amit Lukács kezdett, azt Tisza folytatja „nagyobb dicsőséggel“. Ő, aki mint házelnök jobb tudomása ellenére türe, hogy Lukács László hazugságokkal válaszoljon egy megrendelt interpellációra. Sőt nem átalotta volna befolyásolni az igazság kiderítését. Ez az ügy különben még koránt sincs befejezve. Módot fogunk találni arra, hogy az egész tanuszerzési és befolyásolási ügy minden részletében felderítve álljon a nyilvánosság előtt.

A függetlenségi párt szervezésével kapcsolatban kijelentette gróf Károlyi, hogy ez az akció októberben fog nagyobb lendületet venni. Ugy tervezi az elnökség, hogy egy kétnapos országos gyűlésre hívja egybe az ország függetlenségi köröit. Ezen a gyűlésen megalakítják a megfelelő szakosztályokkal együtt a függetlenségi körök országos szövetségét, mely hivatva lesz a pártszervezés további ügyeit intézni minden vonatkozásban és minden időben, nemcsak a választások alkalmával. Szakítani fog a párt azzal a rendszerrel, hogy nálunk eddig csak választási pártok voltak. Ha a fővárosban ezt az országos pártgyűlést megtartották, akkor kerül majd a sor a különböző vidéki pártok szervező gyűléseire.

Végül Andrássy pártalakító törekvéseiről kijelentette gróf Károlyi, hogy ezt az akciókat a maga részéről a legnagyobb örömmel látja. Nagy eredményeket várok — mondotta — a szeptember 14-iki alakulástól. Természetesen tántoríthatatlanul ragaszkodunk függetlenségi elveinkhez, de emellett kifejezést fogunk adni szolidaritásunknak, amely a közös cél érdekében az ellenzék minden tagját kell, hogy összekapcsolja.

Gróf Károlyi még vasárnap este Radványba utazott s onnan hétfőn visszatért a fővárosba.

Beosztják a kerületeket

— A mandátumvadászat legújabb módja —

A kormány most készül, mint ismeretes, a választókerületek új beosztására. Hogy ez a beosztás országszerte hogyan fog festeni, arról a debreczeni példa tehet tanúságot. Hajdumegye négy kerülete megdönthetetlen ellenzéki kerület, Debreczen három kerülete közül is csak egy munkapárti, a Láng Lajos kerülete. Most Domahidy Elemér főispán bizalmas környezetében akként tervezte ki a beosztást, hogy — miután a megyei kerületekkel amugy se lehet semmire se menni — legalább Debreczent gyurják át. Debreczen három kerületéből négyet javasol alkotni a debreczeni munkapárt. A második kerületet, Bakonyi Samu kerületét — amelyre legutóbb közel százezer

koronát költöttek — akarják kettéosztani úgy, hogy az egy ellenzéki kerületből két munkapártit kerekítsenek ki. Számításuk az, hogy ennek a kerületnek ellenzéki utcait kettéoszlják. Az egyik csoporthoz hozzácsapják az első kerület munkapárti utcait, a második csoporthoz pedig a hivatalnokokból, vasutasokból és sok lekötött és lekötendő elemből álló kerület munkapárti részét. Így lesz az erős ellenzéki második egy kerületből két megoldozható munkapárti kerület.

Perlik

Herczeg Ferenczet a koalíciós miniszterek

Herczeg Ferencnek nagy port vert aradi vádaskodásaira vonatkozólag még nincs döntés a volt koalíciós miniszterek között, de elhatározott dolog, hogy megindítják a pört Herczeg ellen. Most már az összes tagjai a megvádolt államférfiaknak — Andrássy Gyula kivételével — a fővárosban vannak és Andrássy megérkezése után, szeptember 10-én, összeül a konferencia a volt koalíciós kormány összes tagjainak részvételével, hogy alapos megfontolás tárgyává tegyék Herczeg aradi kijelentéseit.

A feljelentés határideje szeptember huszonharmadikán jár le, így hát van elég idő a feljelentés beterjesztésére.

Híre járt annak, hogy Lengyel Zoltán, a volt ellenzéki képviselő, Herczeg rejtkezésére fogja bocsátani azokat a bizonyítékokat, melyeknek előterjesztéséről Polónyi Géza elleni pörében ennek védelejtése őt elejtette. Szóba került az is, hogy a volt koalíciós miniszterek nem hajlandók Polónyival együtt megindítani a pört, úgy, hogy neki önállóan kell majd perelnie Herczeget. Ezt a híresztelést azonban eddig nem erősítették meg, amint hogy Lengyel Zoltán is nyilatkozott ma egy újságíró előtt, melyben nem erősítette meg a róla kelt hirt, de — nem is cáfolta meg.

A drinápolyi alku

— Megkezdődnek a közvetlen tárgyalások — Az olasz külügyminiszter a békéről —

A bolgár kormány, hír szerint, már megnevezte delegátusait és néhány nap múlva megkezdődnek a bolgár-török közvetlen tárgyalások Drinápolyért. Remélik, hogy a tárgyalások egy hét múlva véget érnek s ekkor a Balkán békéjének utolsó akadályai is el lesz hárítva.

Mai balkáni táviratainkat itt adjuk:

A bolgár-török tárgyalások

Szofia, szeptember 2. A Törökországgal folytatandó közvetlen tárgyalásokra Szavov tábornok és Toncev volt bolgár követ nevezetett ki. Radev, aki a bukaresti béketárgyalásokon Bulgáriát képviselte, bukaresti bolgár követé végleg kinevezetett.

A bolgár kormány a hatalmagnál bizonyosságot igyekszik szerezni afelől, hogy a hatalmak Bulgáriát, az esetben, ha a tárgyalásoknak nem volna eredménye, támogatásukban fogják részesíteni. Németország részéről, mely most a legnagyobb szerepet látszva Konstantinápolyban, azt válaszolták az itteni puhatóldásokra, hogy Bulgária a tárgyalásokon számíthat Németországnak a támogatására.

Konstantinápoly, szeptember 2. A Bulgáriával való tárgyalásokra a delegátusokat hivatalosan még nem nevezték ki. Annyit tudnak, hogy Bilinski Rustam Alfréd beyt delegátussá fogják kinevezni.

Konstantinápoly, szeptember 2. A portán biztosra veszik, hogy a tárgyalások még e héten eredményre fognak vezetni.

San-Giullano nyilatkozata

Róma, szeptember 2. Di San Giuliano márkai külügyminiszter ma fogadta a konzulátuson a drinápolyi küldöttséget. A küldöttség

vezetőjének beszédére adott válaszában a külügyminiszter kifejtette, hogy *Drinápoly valószínűleg a törököknek marad.* A maga részéről minden lehető elkövet arra nézve, hogy Bulgária és Törökország között mihamarább *megegyezés jöjjön létre,* mely mindkét állam érdekeinek megfelel és a két állam maradandó jó viszonyát biztosítja.

Vádak a bolgárok ellen

Szalónki, szeptember 2. *Nanti* görög parancsnoka a görög helyőrség elvonulása alkalmával átadta az új bolgár térparancsnoknak az elmenekült görög lakosság által elhagyott és a görög hatóságok által lepecsételt házakat. *A bolgár katonaság az összes házakat erőszakkal felnyitotta és kirabolta.*

Pénz a portának

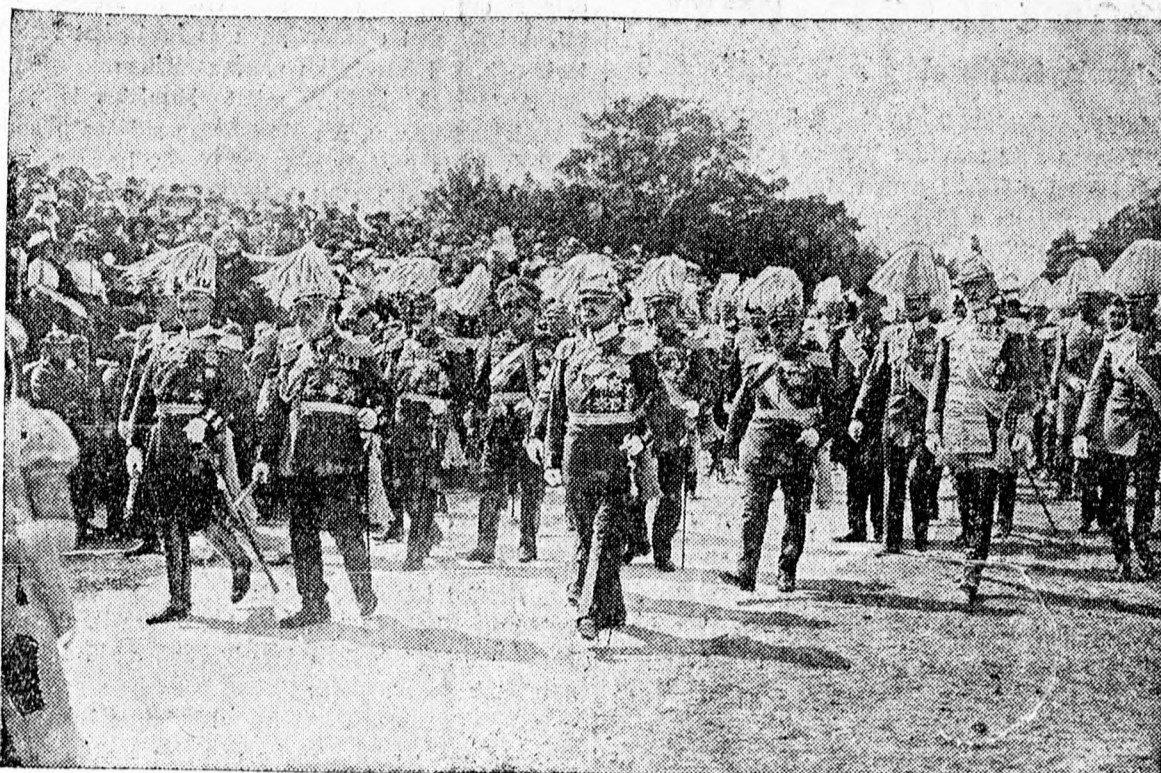
Konstantinápoly, szeptember 2. A dette publique elhatározta, hogy a kormánynak 250.000 török font előleget nyújt.

Feloszlatták a görög főhadiszállást

Athén, szeptember 2. (Athéni távirati iroda.) A főhadiszállást királyi rendelettel feloszlatták és a vezérkart régi formájában ismét visszaállították. Az 1901. és bezárólag 1908. évi tartalékos évfolyamokat haladéktalanul hazabocsátják. Bizonyos, hogy a moratóriumot szeptember végéig meghosszabbítják.

Megkezdődik a vasuti forgalom

Belgrád, szeptember 2. Holnap kezdődik a közvetlen vasuti forgalom Belgrád és Szófia között.

**Vilmos császár
Khelheimban**

A khelheimi jubilaris ünnepeken részt vett Vilmos császár is, aki ezt az alkalmat sem mulasztotta el anélkül, hogy temperamentumos szónoklatot ne tartott volna. Képünkön az uralkodó régensherczeggel látjuk, amint a szabadság-gloirette felé vonulnak kíséretükkel.

Áttörték a Panama-csatornát

Az Atlanti-oczeánból a Csendes-oczeánba

A világkereskedelemnek egyik legfontosabb eseménye ez. A Panama-csatornának a Csendes-oczeán felé eső utolsó zárógátját tegnap keresztül-törték, ma pedig a csatornának az Atlanti-oczeán felé eső végén fogják hozzá az utolsó zárógát keresztültöréséhez és amikor ezek a sorok megjelennek, már talán egyesült is a két tenger vize. Remény van tehát arra, hogy már a legközelebbi hetekben szét fogja röpiteni a világ minden részébe a hírt a táviró, hogy az első nagy oczeánjáró gőzös a csatornán az Atlanti-oczeánból a Csendes-oczeánba jutott.

A világkereskedelem, de különösen Amerika nyugati és keleti részeinek egymás közti forgalma szempontjából a csatorna elsőrangú jelentőséggel fog birni, mert Liverpoolból San-Franciscoba az út 9527, Valparaisoba 4535 és Aucklandba 817 kilométerrel lesz rövidebb. A csatorna megnyitását azonban csak jövő év januárra tervezik és a megnyitási ünnepélyre Amerika meg fogja hívni a föld összes kulturárait. Az Unió hajóhada ez alkalommal ünnepélyesen át fog vonulni a csatornán

és az amerikai páncélosokat az összes tengerész-államok egy-egy hadihajója fogja még követni.

A csatornának azonban az Unióra nézve nagy nemzeti jelentősége is lesz, amit már a csatorna mindkét bejáratánál felállított nagy erődök is észébe fognak juttatni minden szemlélőnek. Az Egyesült Államoknak a csatorna óriási hatalomgyarapodást jelent, amely az egész kontinensen és a két világtengeren biztosítja fölényét. Eddig ugyanis még teljesen bizonytalan, hogy az Unió más nemzetek hadihajóinak is megengedi-e majd a csatornán való átkelést és arra nézve sincs még döntés, hogy a csatorna használati díjszabása egyseges lesz-e. Anglia azt javasolta, hogy a díjszabás kérdését az angol-amerikai döntőbíróági szerződés alapján döntőbíró-ság elé terjesszék, a washingtoni kormány azonban határozottan visszautasította ezt az ajánlatot.

Mint hogy az angol-amerikai döntőbíróági szerződés időközben már le is járt, kevés kilátás van arra, hogy a csatorna használati díjainak megállapításánál Amerika tekintetbe fogja venni az angol kívánságokat. Csak ez a körülmény teszi érthetővé, hogy a Panama-csatorna megnyitása nem tölti el a tengerész-államokat ugyanolyan meglepéssel, mint 50 évvel ezelőtt a Suez-csatorna megnyitása, amelyhez az egyiptomi alkirály hívta meg az összes civilizált nemzeteket.

Thuróczy Kornél

a magyarországi irgalmas rend tartományi főnökét az uralkodó a királyi tanácsosi címmel tüntette ki. **Thuróczy Kornél** 1851-ben született és huszonkét éves korában lépett az irgalmas rend kötelékébe, amelynek 1903 óta főnöke. A nagy tudású és képzettségű férfiú úgy is mint humanista s mint a közegészségügy harczosa elévülhetetlen érdemeket szerzett. A királyi kegy olyan értékes egyéniséget ért, aki erre minden tekintetben rászolgált.

A gyorsvonat banditái

— Volt rendőr a vezetőjük —

Emlékezetes még, hogy a múlt héten a galicziai Zichom állomás közelében fegyveres banditák föltartóztatták és kirabolták a berlin—bukaresti gyorsvonatot. A banditák azután megszöktek és a csendőrség hiába nyomozott utánuk.

Most azt jelentik *Lemberg*-ből, hogy végre sikerült a vonatrablók nyomára akadni. Nemrégiben ugyanis megszökött egy stanclai volt rendőr, *Turcsinszky* Sándor, aki egész sereg visszaélést követelt el. Ez az ember ismételen kérkedett azzal, hogy összekötetésben áll az anarchistákkal. A csendőrség arra lett reá figyelmes, hogy a kihallgatott tanúk valamennyien őt irták le, mint a vonatrablók vezetőjét. Azt hiszik, hogy hamarosan elfogják.

**Konstantin
görög király
Szalónikiban**

A görög győzelem legértékesebb eredménye Szalóniki, ez a fontos kereskedelmi és kikötőváros. Konstantin király, mint hadvezér kivette a részét a balkáni háború küzdelmiből és mint Szalóniki elfoglalója, gyakori látogatásával akarja ápolni a jó viszonyt új alattvalóival. A napokban Szalóniki-ben járt fiával, a trónörökösével. Felvételünk ebből az alkalomból készült.

Ismét istenitélet

Zivatarok, felhőszakadások mindenfelé

(Saját tudósítónktól.) Ma ismét istenitélet pusztított. Tegnap még második kánikula szedette elő az emberekkel a legvilágosabb ruhákat, hajnalban pedig zápor áztatta a főváros utcáit. Vidékről, sőt Bécsből is pusztításokról érkeznek jelentések. Négy óra után váratlanul kitört az égiháború és sűrű, hatalmas villámcsapások között valóságos felhőszakadás borította el a fővárost. A felhőszakadás lassankint zuhogó esőbe olvadt át. Az eső reggel felé csendesedett el és tíz óra után szűnt meg.

Bécsből is pusztulásról kapunk táviratot. Nagy viharban villám csapott le a minorita-templom tetőzetébe és az épület kigyulladt. A tető egy része leégett és csak nehezen sikerült megátolni, hogy a tűz a toronyra és a tetőzet magasabb részeire is átterjedjen. A kárt 15—20.000 koronára becsülik.

Váquihelyi jelentés szerint a szirnyei völgyben tegnap este nagy vihar volt. A hosszas esőzéstől a völgyben folyó patakok vize megdagadt és állatokat, butorokat és más tárgyakat ragadt magával. Szirnye községben a víz behatolt a házakba és elvitte a butorokat. Az egyik házban a szülők nem voltak otthon és a víz elvitt egy bölcsőt a benne lévő gyermekkel együtt. A kis gyermek megfullt. Az utcákon nem lehet járni a víz miatt. A kár meghaladja a százezer koronát.

Szilágyosmlyón tegnap délután nagy felhőszakadás volt. A város fölötti Magura-hegységből óriási víztömeg zudult alá. A víz egyes utcákat úgy elöntötte, hogy a közlekedés teljesen szünetel. Az árvíz embereket és állatokat sodort magával, ugyancsak mázsás köveket vitt magával a megdagadt ár. Varga Róza 15 éves kisleánykát az árvíz magával ragadta, összeroncolt holttestét csak ma reggel fogták ki a Kraszna folyóból. Egy kőbánya beszakadt, földje az uttestre esett. A víz nagy partokat mosott ki, fatörzsek dőltek meg, melyek elzárták a közlekedést. A szilágyosmlyói vasuton a forgalom szünetel. A kár megbecsülhetetlen.

Gyulai jelentés szerint ma délelőtt két heti szárazság után két órán át erős felhőszakadás volt.

Szilágyosmlyóról jelentik: A város fölött levő Magura hegyéről, ahol felhőszakadás volt, tegnap délután a városra óriási víztömegek zudultak alá. Több utcán a közlekedés a vízárakat miatt megakadt. Az ár embereket, állatokat, mázsás köveket sodort magával és óriási fatörzset öntött ki. Egy Varga Róza nevű 15 éves leánykát az ár elragadott. Összeroncolt holttestét ma reggel fogták ki a Krasznából. Egy kőbánya beszakadt. A vasúti forgalom szünetel. Terményekben és állatokban óriási a kár.

A kolera

Bereg megyében is fellépett

A kolera veszedelmegyre terjed. Már Bereg megyében is fellépett. Tudósításainkat itt adjuk:

Bereg megye veszedelme

A belügyminisztérium közegészségügyi osztálya a bereg megyei kolera gyanús megbetegedésekről a következő jelentést teszi közzé: A bereg megyei Kis-Szolva községben négy kolera gyanús megbetegedés történt, amelyek közül kettő halálos kimenetelű lett. A bakteriológiai vizsgálat ez esetekben ázsiai kolera állapított meg. A belügyminisztérium a helyszínére közegészségügyi felügyelőt küldött ki.

A Kis-Szolva mellett fekvő Volóc községben öten betegedtek meg kolera gyanús tünetek között. Ezek közül hárman meghaltak. A bakteriológiai vizsgálat ez esetekben negatív eredményt adott.

Munkács vidékén, Volócson és Kis-Szolván kiütött a kolera. Tegnap e két helyen husz megbetegedés fordult elő. A kolera betegek közül mára már négyen meg is haltak s ezek beleiből határozottan konstatálni lehetett a kolera. A bélrészeket felküldték Budapestre is vegyvizsgálat végett. A hatóság rögtön megállapította, hogy a kolera a Latorca folyó megfertőzött vize okozta. A főszolgabíró rögtön jelentést tett az alispánnál, mely ka-

tonasággal záratta el a népet a víztől. Szigorú renddel eltöltötték a Latorca vizének felhasználását. A betegeket elkülönítették és lakásukat fertőtlenítették. A lakosságban nagy a félelem.

A terjedő járvány miatt Munkács is nagy veszedelemben van, ma Munkácson számos gyanús megbetegedés fordult elő. Azt hiszik, hogy a környékből napok előtt behurczolták a városba a kolera.

A romániai járvány

Bukaresti jelentés szerint a kolera egyre terjed. A belügyminiszter úgy nyilatkozott, hogy a román csapatok hozták be a kolera Bulgáriából, főképp Ferdinandovo környékéről, ahol a román seregek egy bolgár dandárt fogtak el. Kiderült, hogy a bolgár katonák legnagyobb része bacillus-hordozó volt. A kormány ugyan intézkedett, hogy a foglyokat szabadon bocsássák, de a román seregek ekkor már fertőzve voltak.

Brailai jelentés szerint: Vasárnap egy uszályhídon egy kolera török ember érkezett, de már holtan. A hatóságok a legszigorúbb védő intézkedéseket léptették életbe.

Riadalom Bécsben

Bécsből jelentik: Ma délután híre futott a városban, hogy új koleraeset fordult elő. A híresztelés nem volt igaz.

Horvátországban

Zágrábról jelentik: Ma reggel az országos kormány egészségügyi osztálya azt a jelentést kapta, hogy Veliko Trgovistában (Zágrábról közel) két ember kolera gyanús tünetek között megbetegedett. A szükséges intézkedéseket azonnal megtették, de későbbi vizsgálat megállapította, hogy nem kolera-ról van szó. A kolera gócpontokon ma egy kivételével, újabb megbetegedés nem történt. Bosznijában történt egy újabb megbetegedés.

Véres harcok az egyetemen

— Háberu a beiratások miatt —

(Saját tudósítónktól.) Ami most napról-napra az egyetemen történik, az igazán már a nyilvánosság dolga, azokat elhallgatni igazán nem lehet. Most vannak a beiratások az egyetemen, még e hó 12-ig tartanak. Minden áldott nap véres harcok dülnek a beiratásokért, bevert fejek, összezuzott testrészek kiabálnak a vezetőséghez, a rektori hivatalhoz orvoslásért fordulnak, igazán itt volna az ideje, hogy végre már segítsenek ezeken a türethetetlen anomáliákon.

Nyolcz óraker kezdődik minden nap a beiratás az egyetemen, de már egy negyed hét óraker kétszáz ember gyülekezik a quaestura előtt. Ma is így történt.

A szerencsétlen diákok ott szorongtak, várták, hogy két óra múlva bekerülhessenek, mert ellenkező esetben sok kedvezménytől elesnek, egyes gyakorlatokról lemaradnak. Hét óraker elkiallotta valaki magát:

— A szerb-utcai oldalon számokat osztogatnak, csak számokkal lehet bejutni . . .

Az időközben már negyszáz főre szaporodott diákság kirohant az egyetem-utcai kapun és valósággal megostromolta a szerb-utcai kaput. Az irtózatot tolongásban sokan elájultak, karok emelkedtek a levegőbe, itt-ott komoly verekedések kompromittáltak az egyetem jó hírét. A feldühödött fiatalság a korlátot szétörte, a szilánkok sokakat megsebesítettek és így, erőszakkal rabolták el a számokat. A meglepetés azonban csak most érte őket. A quaestura kapuit kinyitották és a diákokat, akiknek nem volt számjuk, addig beiratták. Az ostromló fiatalság így lekészt, hiába hadakoztak, az egyes gyakorlatok hallgatásáról lekészték.

Természetesen egypár lovagias ügy is keletkezett, de ezzel nem lehet elintézni a dolgot. A rektori hivatalnak kell gondoskodni arról, hogy ezeknek a lehetetlen, visszás állapotoknak végre végét vessék.

Az Egyetértés szerkesztősége és Kiadóhivatala VI., Váci-Körut 19. sz. alatt van

A bácsi temetése

— Furcsa végrendelet —

Bombaleban, a belga Ardennek egyik falucskájában, meghalt egy hetven éves öreg ember, aki világleletében szerette a borocskát, a jó kosztot és a békés nyugodalmat. Amikor reggelizés közben jótékony gutaütés minden fájdalom nélkül átszállította a másvilágra, a szomszédok táviratilag oda hívták Gandból az elhunyt három unokaöccsét.

Ezek siettek is a bácsi ravatalához, s alig hogy könyveiket letörölték, a hátrahagyott végrendelet iránt kezdtek érdeklődni. Ekkor azonban nagy csalódás érte rokonai szívüket. A testamentumnak, ugyanis, mindössze három pontja volt. Ezekben a jó öreg ur először is megáldotta öccseit; másodsor: bocsánatot kért tőlük, amiért életében elteletta a vagyonát; harmadsor: arra kérte fel őket, hogy tisztességesen temessék el szülőfalujában, Gand mellett.

Az „örökösök“ e szomorú felfedezésre majdnem szintén szörnyethaltak. Csak akkor tért beléjük az élet vissza, amikor megtudták, hogy az elszállítással egybekötött temetés kerek ezer frankba kerülne.

Sokáig tűnődtek, hogy mitévők legyenek. Végre a legfiatalabbnak támadt jó ötlete:

— Pakoljuk az öregot egy ládába és teheráru gyanánt adjuk fel a vasutra.

Igy is tettek. Gondosan begyömöszölték a bácsit egy ládába, melynek födelére tartalom gyanánt „bőr hulladék“-ot írtak, s így adták vonatra. A belga vasutak kedélyes lassúsággal végzik a dolgukat. Így történt, hogy a „bőr hulladék“ csak huszonhárom nap múlva jutott a rendeltetési helyére.

Egyéb baj nem történt. A szülőfalú temetőjében elföldelték a bácsi holttestét és sirja fölött ezt a bucsuztatót mondta az egyik öccs:

— Ha letekint az égből, bizonyára helyesli az eljárásunkat. Ő becsapott minket, mi becsaptuk a vasutársaságot. Minden rendben van.

Akik a főváros költségén nyaralnak

— Városatyák „tanulmányutja“ —

Eddigél csak élelmes városi tisztviselők eszelték ki a módját annak, hogy különféle „tanulmányozások“ ürügye alatt a nyári vakációt a főváros költségén töltsék el — külföldi utazásokkal és szórakozásokkal. A polgármester csak most legutóbb csapott le egy rendelettel ezekre a kéjutazó spekulánsokra, amely rendeletben kötelességüké teszi a tanulmányuton volt tisztviselőknek, hogy utjuk tapasztalatairól terjedelmes jelentésben számoljanak be. Mert eddig még ezt a kis ellenőrzésfélét sem gyakorolta a főváros. Legújában azonban egy sokkal elítélendőbb abuzus kapott lábra a fővárosnál. *Törvényhatósági bizottsági tagok aspirálnak arra, hogy a főváros költségén nyaraljanak és legutóbb ismétellen előfordult, hogy a főváros bizottsági tagokat külföldi tanulmányutra küldött ki és erre a célra nagyobb összeget bocsájtott rendelkezésükre.* Hogy ez az ismételt példa mennyire ragadós, mutatja egy mai hivatalos közlés, mely szerint „dr. Kassay Ferenc ügyvéd, fővárosi bizottsági tag, „dr. Bárczy István polgármester felkérésére“, az európai strandfürdők megtekintésére, azok berendezésének és szervezésének tanulmányozására Hajnal János székesfővárosi segédhivatali igazgató társaságában külföldre utazott“. Kiváncsiak vagyunk, mennyi pénzébe van ezuttal a fővárosnak az a tanulmányut, melyre dr. Kassay Ferenc ügyvéd, székesfővárosi bizottsági ur csak a polgármester felkérésére vállalkozott és akkor még mindig nyílt kérdés marad: helyes-e az, hogy törvényhatósági bizottsági tagok ilyen par excellence nyaralási tanulmányutakat tessenek a főváros költségén. Szerintünk nem helyes, sőt a legnagyobb mértékben elítélendő.

metése
ndelet —

ennek egyik falusi
ves öreg ember, aki
kát, a jó kosztot és
reggelizés közben
lalom nélkül átszál-
edok táviratilag oda
om unokaöccsét.
atalához, s alig hogy
nagyott végrendelet
r azonban nagy csa-
A testamentumnak,
ontja volt. Ezekben
otta öccseit; másod-
amiért életében el-
zor: arra kérte fel
tessék el szülőfalu-

főfedezésre majd-
ak akkor tért belé-
tudták, hogy az el-
kereket ezer frankba

mitévők legyenek,
t jó ötlete:
ládába és teheráru

gyömöszölték a bá-
lelére tartalom gya-
így adták vonatra.
ssúsággal végzik a
„bőr hulladék“ csak
tított a rendeltetésé

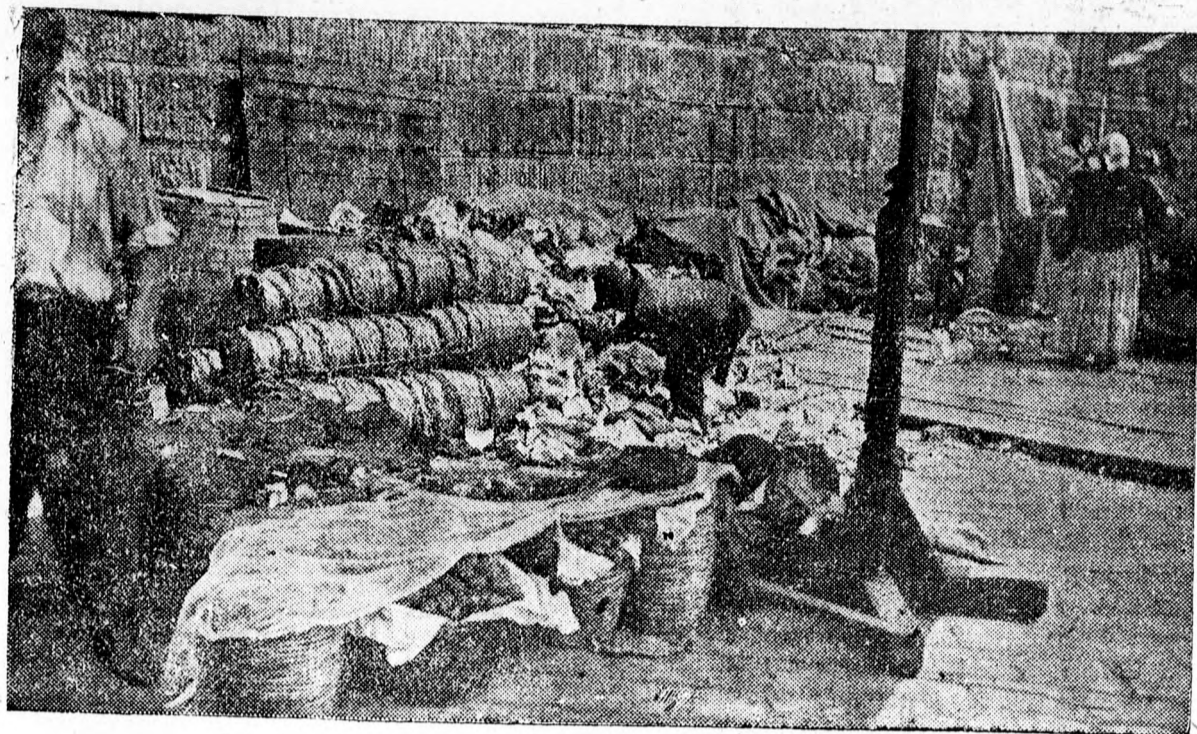
szülőfalu fémétőjé-
t és sirja fölött ezt
öccs:

szonyára helyesli az
et, mi becsaptuk a
en van.

gén nyaralnak

mányutja —

városi tisztviselők
k, hogy különféle
alatt a nyári va-
töltésük el — kül-
zásokkal. A pol-
bb csapatot le egy
ó spekulánsokra,
gükké teszi a ta-
knek, hogy utjuk
jelentésben szá-
g ezt a kis ellen-
főváros. Legujab-
télendőbb abuzus
örvényhatósági bi-
a, hogy a főváros
gatóbb ismétellen
bizottsági tagokat
ildótt ki és erre a
sajtott rendelke-
t példa mennyire
hivatalos közlés,
rency ügyvéd, fő-
árczy István pol-
urópai strand-für-
erendezésének és
yozására Hajnal
hivatali igazgató
zított“. Kiváncsiak
an ezuttal a fővá-
nyelyre dr. Kassay
rosi bizottság ur
ésére vállalkozott
kérdés marad:
tósági bizottsági
nyaralási tanul-
os költségén. Sze-
nagyobb mérték-

**Miből lesz
a kolera?**

Képünk a dunaparti gyümölcspiac hulladéktömögét ábrázolja, amelyben szegény asszonyok, gyermekek várakoznak, hogy egy kevés ennyivalóhoz juszanak. A rothadó gyümölcshulladék dunavízzel lévén fertőzve, melegágya a bacillusoknak. A rendőrségnek kellene ügyelnie arra, hogy e maradékok elszállíttassanak és ne szolgálhassanak ételbányául a nélkülöző szegények számára.

Bukfenczező repülőgép

— Az aviatika csodája —

Párisból megdöbbentően esodálatos hírek érkeznek arról a bámulatos haladásról, amelyet a levegő meghódítására törekvő, vakmerő aviatikusok újabb és újabb szerkezetek kipróbálásánál tanusítanak.

Pegoud, az ismert nevű francia aviatikus, aki legutóbb is méltó feltűnést keltett vakmerő mutatványával, amikor az óriási magasságból hulló-ernyővel bocsátkozott le a földre, tegnap még ennél is vakmerőbb mutatványt végzett a juvisy-i repülőtéren. A bátor aviatikus tegnap kipróbálta *Bleriot* stabilizáló készülékét, hogy ennek a segítségével a repülőgéppel a saját tengetve körül, teljesen meg tud-e fordulni a levegőben.

A bámulatos életmegvetéssel végzett kísérlet fénnyesen sikerült. *Pegoud* beszállt a gépbe és alig néhány perc alatt mintegy ezer méternyi magasságra szállt. Ekkor a levegőben néhány fordulatot végzett, a repülőgép teljesen előrehozott, majd függőleges helyzetbe került és nyilegyenesen zuhant lefelé.

Irtózatot rémület fogta el a nézőket és lélegzet-visszafojtva lesték a gép mozdulatait. A következő pillanatban a repülőgép teljesen megfordult és most már a felső részével lefelé uszott a levegőben. Tiszta kivehető volt, hogy az aviatikus a nyereghez szíjazva fejjel lefelé csúszott. Néhány pillanat

mulva a gép ismét normális helyzetbe került és biztosan, simán ereszkedett le a földre.

Pegoud elmondotta, hogy veszedelemtől egy pillanattal sem tartott, mert a gép biztosan és pontosan működött. A készülék a felfordított helyzetben is stabil maradt és így *Blériot*nak sikerült megoldani azt a problémát, hogy olyan repülőgépet alkosson, amely a levegőben való minden fordulatig alkalmas és biztosan kormányozható legyen.

Bécsből jelentik: *Pegoud* aviatikus a bucsi aerodromban ma reggel megismételte a tegnap Juvisyben végzett kísérleteket. Jelen volt: *Ramazotti* ezredes. *Hirschhauer* tábornok adjutánsa, számos notabilitás, katonai és polgári aviatikusok, újságírók, valamint nagy csomó kíváncsi.

Pegoud 10 óra 15 perczkor szállt fel igen nagy gyorsasággal, azután úgy fordította a készüléket, hogy hátsó része fölfelé állt, a készülék tehát függőleges helyzetben volt és azután szédítő gyorsasággal leereszkedett, amíg 500 méternyire volt a földtől. Ezután *Pegoud* óriási S alakot irt le és pedig teljesen felfordított készülékkel, fejjel a föld felé. Ebben a helyzetben az aviatikus mintegy 500 métert tel meg egy másodperc alatt. Ezután újból normálisan helyezkedett el és 10 óra 40 perczkor leszállt.

A viharosan lelkesedő tömeg az aviatikust válla emelte és úgy hordozta körül.

A bravuroz mutatvány fénnyesen igazolja, hogy az emberi kitarló akaraterő urrá lehet a levegő fölötte is.

Fel a küzdelemre!

A biarritzi szépségverseny résztvevői, akik joggal ejthették zavarba a szigorú versenybírákat

TÁVIRATOK

Egyházi forradalom Portugáliában

Páris, szeptember 2. A „Le Journal“ madridi távirata szerint Portugáliában az oportói és vinczenti tartományokban az egyházellenes törvények végrehajtása miatt a katolikus lakosság között forrongás tört ki. Ponta Delgado városában az elkéseredett tömeg két antiklerikális lap szerkesztőségébe hatolt és ott mindent összerombolt. Lisabonban Sousa forradalmár lakásán nvolcz bombát találtak. Sousát és több más anarchistát tartóztatták. A rossz gazdasági viszonyok és az egész országban uralkodó kedvetlenség folytán az idén a forradalom évfordulóját, október 5-ikét nem fogják ünnepélyesen megülni.

Nanking bevétele

Pétervár, szeptember 2. Az orosz távirati ügynökség jelenti Sanghaiból: A kormánycsapatok bevették Nankingot. A felkelők a déli kapun át elmenekültek.

Érdekes templomavatás

— Református pap imája a zsidótemplomban —

A fővárosiak népszerű nyaralótelepén, Rákosszentmihályon most avatták fel a zsidóhitközség új templomát, melynek felépítéséből a lelkes *Weisz Ignác* elnök vezetésével a hitközség tagjai áldozatkészen kivették részüket. A templomavatás szertartását és ünnepi istentiszteletét dr. *Klein József* gödöllői kerületi főrabbi *Stern Lipót* szentmihályi rabbival végezték.

A templomavatásnak megkapó, érdekes eseménye volt, midőn a község református papja, a tudományos irodalmi működéséről is ismert nevű *Laborfalvi Benke István* ny. főgimnáziumi tanár szintén emelkedett áldó imát mondott a szószékről. Bár szabadelvű, felvilágosult református papjaink régidő óta temetgetnek zsidó hitvallású halottakat, tudomásunk szerint református pap imája most először hangzott fel zsidó-templomban. A felekezeti együttérzés és testvéries szeretet ezen példás szép ünnepének alkalmából a szentmihályi derék pap arcképét is bemutatjuk.

Lelőtték vaddisznó helyett

Nyiregyházaról jelentik: A környéken a vaddisznók erősen elszaporodtak. A felső vidéken a gazdák ezért egész éjjel fegyveresen őrzik a burgonyatermést. Szirtes község lakossága is fegyveresen vonult ki az éjszaka a termés őrzésére. *Széna György* gazda éjjel tájban megunt a fekvést és felkelt. A nem messze lesben álló *Dankó György* gazda azt hitte, hogy vaddisznó mozog a közelben s rálőtt Szénára, akit halálosan megsebesített.

Kenyérkereső lányok

Akik a külszín után ítélnek, akik csak a poros aszfalton, a különféle mulatóhelyeken kavargó selyem női szoknyák felhőt nézik, akik csak a homlokvonalban, a nagynyilvánosságnál mindenhol elől keringőzö parfümös, élvetező nőknek, léha, bájos női semmittevőknek káprázatos seregeit látják, méltán kifogásoliák, méltán helyezik alacsonyabb fokra a — modern nőt . . . Pedig nincs igazuk! A modern női társadalomnak csak egy — szerencsésnekre — kisebb tömegét alkotják ezek az élvágyón csapongó, himporos cifra pillangók. Modern társadalmunkban a kenyérkereső lányok s nők — szerencsésnekre — jelentős többségben vannak.

Az irodákban, a gyárakban, a tüzhelynek fiákszavu, nagy kitartást kívánó csendes, hasznos, ifju erőt, hamvas fiatal üdeséget felémészto munkáinál lelkesen, hűségesen, legnagyobb hozzáértéssel, minden tekintetben mintaszerűleg állják meg helyüket, sőt többnyire túlszárnyalják a velök egy munkakört végező önhitt férfiakat a — nők . . . Ezeknek a kenyérkereső lányoknak munkabírásánál csak az igénytelenségök nagyobb. Hasonló munkakörben a férfiaknál csekélyebb bér és elismertetés mellett is reggeltől estig türelmesen, vágyódó szivecskéjüket a lemondás hétkelátásával elzárva, zugolódás nélkül, nemes szerezéssel dolgoznak. Hálásan mosolyognak a legcsekélyebb elismerésért és nem töltik meg a kocsmák, a durvább mulatóhelyek nehéz szagával és erkölcsével a napi munkakodás terméit, mint a férfiak.

Míg a jártamban-keltében, a munka piacáról, a munka műhelyéből hazafelé pszaladozó, fáradt tekintetű, dolgos kezű kenyérkereső lányok halk, szerény csoportjait látom, a hódolat, a nagybecsülés kikivánkozik lelkemből. És soha nem is nevetem ki, nem is csufolom ki őket, midőn a kötelességteljesítés ezen törekény külsejű, de acéljellelű nemes példányképei társadalmunk berendezkedésében több „jogokról“ ábrándoznak; mert — fájdalom — nálunk, hol maga a nemzet is elnyomottan sanyalódik, ma még ábrándozás-számba megy becsülettel megérdemelt jogki-terjesztésekről beszélni.

M. P.

NAPIREND, Naptár. Szerda, szeptember 3. Római kath.: Mansuet pk. hv. — Prot.: Hildgard. — Görög-ország: augusztus 21. Tádé. — Zsidó: Elul 1. — Anap két reggel 5 óra 21 perczkor, nyugszik este 6 óra 27 perczkor. — A hold két reggel 8 óra 40 perczkor, nyugszik este 7 óra 35 perczkor. — **Nyitvalevő muzeumok:** Nemzeti Muzeum állattára 9—2-ig, Aquinumi Muzeum 9—4-ig, Erzsébet Muzeum 9—12-ig és 3—4-ig, Ernst Muzeum (Nagymező-utca 8.) 9—4-ig, Gyermektanulmányi Muzeum 9—12-ig és 4—7-ig, Iparművészeti Muzeum 9—1-ig, Közlekedési Muzeum 9—12-ig és 3—6-ig, Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig, Néprajzi Muzeum 9—12-ig és 3—6-ig, M. kir. kereskedelmi Muzeum külkereskedelmi hírszolgálat és közszállítási osztály 9—2-ig, vám- és tarifaosztály 3—6-ig, nyilvános szakkönyvtár 9—2-ig. — **Nyitvalevő könyvtárak:** Egyetemi Könyvtár 9—3-ig, Fővárosi Könyvtár áthelyezés miatt zárva, Nemzeti Muzeum Könyvtára 9—4-ig, Pedagógiai Könyvtár 3—7-ig, Statisztikai Könyvtár 10—1-ig. — **Nyitvalevő képtárak:** Állandó kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.), nyitva egész nap, A Szépművészeti Muzeum modern képtára, nyitva 10—2-ig. A gróf Pálffy-gyűjtemény a Szépművészeti Muzeumban, nyitva 10—2-ig. Belépődíj nincs.

— **Időjárás.** Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt a Dunántul északi felében, a Kis-Alföldön, Pestmegyében, az északkeleti Felföldön, meg Erdélyben voltak kisebb-nagyobb zivataros esők. Nagyobb mennyiségben esett Magyaróvárott (20), Győrött (25), Kecskeméten (19), Rozsnyón (23), Beregszászon (30) és Körösbányán (27 mm.). Egyébként meleg idő uralkodott. A hőmérséklet maximuma 32 C. fok volt Orsován, minimuma 8 C. fok Késmárkon. **Jóslat:** Lényegtelen hőváltozás és helyenkint eső vagy zivatar várható.

— **A király Gödöllőre jön.** Megbízható értesülés szerint a király szeptember végén Gödöllőre érkezik. A király lakosztályának tisztogatását és rendbehozását már meg is kezdték.

— **Udvari tanácsosság.** A király dr. Ángyán Béla egyetemi orvostanárnak, az udvari tanácsosi címet adományozta.

— **Vilmos császár osztrák főuraknál.** Bécsi jelentés szerint Vilmos császár szeptember havában Ausztriába utazik és Troppauban meglátogatja Larisch grófot, majd a Troppau közelében levő Gretz községben herceg Liechowsky londoni német nagykövet vendége lesz.

— **Balkáni királyok ordól.** A balkáni szövetséges királyok nem sajnálják egymástól az ordót. A görög király a szerb királynak a Megváltó nagykeresztjét, a szerb király a görög királynak a Karagorgyevics-rend nagykeresztjét és az arany vitézési érmét adományozta.

— **Az Ambrózy grófok.** A királyi kegyelem egy régi magyar bárói családot grófi méltósággal tüntetett ki. A király Ambrózy István (főrend), Ambrózy Lajos (követségi tanácsos), Ambrózy Gyula (főrend) nagybirtokosoknak a grófi méltóságot adományozta. A séderi Ambrózy család még 1838-ban kapta meg a magyar báróságot.

— **Lujza hercegnő uzsorás grófnéja.** Berlini jelentés szerint Lujza hercegnő a berlini ügyészségnél uzsora miatt feljelentette Wischler grófnét, egy tengerészlízst feleségét, aki pénzközlítésekkel is foglalkozik. A tárgyalás a legközelebbi napokban lesz.

— **A borsodi viczispán.** Bónis Bertalan borsodmegyei alispán, kinek a borsodmegyei pénztézetekben sok betéte van a vármegye pénzeiből is, most férfias körlevelet intézett az érdekelt pénztézetekhez. Felhívta őket, hogy a megvebeli árvizkárosultaknak adományozzanak, ha már olyan olcsó kantatláb mellett használják a vármegye pénzeit. Jellemző a viszonyainkra, hogy a borsodi viczispánnak hivatalos hangon kell szoritani a gazdag bankokat a — jótékonyásra. Ez bizony nem a borsodi viczispánnak szegvéne.

— **Vezérkari főnökünk Olaszországban.** Római jelentés szerint báró Conrad vezérkari főnökünknek római látogatását nagy jelentőségűnek tartják. Az egykori olaszellenes fővezért — szivecskés fogadják. Változnak az idők . . .

— **Elemi iskolás király-flu.** Az angol király harmadik fiát, Henrik herceget, aki most érte el az iskolaköteles kort, az etoni elemi iskolába fogja adni. Az elemista királyfi az iskola igazgatójánál lesz teljes ellátáson.

— **Budavár visszafoglalásának évfordulója.** Ma kétszázhuszonhét éve, hogy Budavára leráza a törökök jármát. A törökök itt kivívt győzelem emlékét — mint minden évben — a budavári Mátyás-templomban egyházi ün. ünnepel ülték meg. Dr. Nemes Antal címzetes püspök fényes segédlettel ünnepi misét celebrált, a nagyvárosban közönség volt jelen.

— **Manuel esküvője.** Manuel portugál exkirály esküvője Augustza Viktória Hohenzollen hercegnővel folyó hó 4-én, feltizenkét órakor lesz a sigmaringeni nagytemplomban. Az ünnepségre, mely szigoruan családi jellegű lesz, mintegy harmincz fejedelmi vendéget hívtak meg.

— **A svájci zsidóság ünnepe.** Baseli jelentés szerint a svájci zsidó hitközségek augusztus 30-án ünnepelték ötvenéves fordulóját annak a napnak, a melyen a zsidók egyenjogúakká tetteket a kis köztársaság többi polgáraival. A templomokban emlékünnepségeket rendeztek és lelkes beszédekben emlékeztek meg ott a keresztény államférfiakról, akik az egyenjogúsítás körül érdemeket szereztek.

— **A száz éves magyar huszár.** A száz éves Horváth Ignác 48-as huszáralezredest, a Mátyás-huszárok volt parancsnokát, szeptember 19-én ünneplő közgyűléséből kifolyólag a kolozsvári történelmi ereklvem muzeum. Este a Nemzeti Színházban díszelőadás is rendeznek.

— **Művirágtanfolyam nők részére.** A Magyar Védő-Egyesület szeptember 1-én immáron VII. művirágkészítő tanfolyamát nyitja meg. Tanítónők, urinők és leányok díjtalanul nyerneket oktatást a művirágtanfolyamon, mely egyben kereseti forrást is nyit a hallgatóknak. Ugyanott nyílik meg a pipere kosármunka tanfolyam. Szirtésné Bajza Margit urnő vezetése alatt. Beiratkozni lehet naponta 9—12-ig és 3—6-ig az egyesület helyiségében: VIII., Szentkirályi-utca 3. sz., II. em. 16., a Magyar Védő-Egyesület irodájában.

— **Összeültközött expresszvonatok.** Angliában ma délelőtt Aisgill állomás közelében egy expresszvonat elérte az előtte haladó másik expresszvonatot. A hivatalos jelentés szerint az összeültközés folytán kilenc ember meghalt, 12 utas súlyosan megsebesült.

— **A bolgár király érdeklődése.** Ferdinánd bolgár király Dobler Lajos kassai postai ellenőrnek, meghitt emberének, Vrana palotájából a következő táviratot küldte: „Dobler, posta- és táviratellenőr, Kassa. Táviratozza meg, kérem, költséggemre azon helységeket Abauj-, Borsod- és Gömörmegyében, ahol az árvíz legnagyobb károkat okozott. Murány.“ Dobler azonnal elküldte válaszáat, részletesen tájékoztatta Ferdinándot a felvidéki vármegyéket ért súlyos csapásról.

— **Felfüggesztették a köztársasági tanítók ellenségét.** A magyar köztársasági mozgalom dr. Nagy György vezérletével tudvalevőleg Makórol., illetőleg Csongrád megyéből indult ki. Annak idején a pártha több református tanító is belépett, akik ellen Csongrád megye tanfelügyelője — az államsegélyvek megvonásával — hajszát is indított. Most a köztársasági tanítók ellensége is bajba került. Szentesi jelentés szerint a közoktatásügyi miniszter felfüggesztette állásától dr. Gulács Ferenc tanfelügyelőt, aki súlyos anyagi bajokkal küzdven, állásával össze nem egyeztethető módon igyekezett pénzt szerezni.

— **A gárda feloszlott.** Norvégiában, a királyi testőrgárda nem halt meg, hanem — feloszlott. A feloszlás megkapó katonai ünnepek keretében folyt le, melyen Bull tábornok felolvasta Haakon király utolsó üzenetét. Végül a tábornok emlékművet osztott szét a levitézlett gardisták között.

— **Vonatösszeültközés.** Belgrádból jelentik: A Nis-Vranja melletti vasútvonalon ma Csep állomás közelében reggel 5 órakor egy Vranjából jövő katonai vonat beleültközött egy Nisből jövő üres vonatba. Öt katona meghalt, 15 súlyosan megsebesült.

— **Kivándorlási ügynökök furfangja.** A határrendőrség ébersége folytán manap szinte már lehetetlen kicsempészni az utlevél nélküli kivándorlókat; éppen azért a titkos kivándorlási ügynökök mindig újabb és újabb furfangokra vetemednek. A legújabb stíkljüket most leplezték le. Dehrczeni jelentés szerint ugyanis a hajóstársaságok bécsi ügynökei legújabb tárgyalásra szóló idézésekkel viszik ki az országból az áldozatokat, akiket Ausztriából minden akadály nélkül el lehet szállítani a németországi kikötőkbe. Számos ilyen idézés érkezett a hajdumegyéi községekbe, ahonnan mintegy nyolczvan ember ment ki rövid idő alatt Amerikába. Most az ügyészség felhívása folytán a csendőrségek tartják figyelemmel a Bécsből jövő idézések folytán elutazásra készülődőket.

— **Rablógyilkos család.** Megirtuk, hogy Beodrán meggyilkolták és kirabolták Jovanovics Gavrané gazdag özvegyasszonyt. Nagybecskerekéről jelentik, hogy a gyilkost ma Radanics Kuzma beodrai lakos személyében elfogták. Kiderült, hogy a rablógyilkosságban az egész Radanics-család segédkezett. Mig Radanics és öcséce benn a lakásban végeztek az öreg asszonnyal, addig apja és felesége künn örködtek. A vallatásnál Radanics öcséce beismerete a vadállati gyilkosságot. Az egész familiát beakisérték a nagybecskereki ügyészség fogházába.

— **Tagányi Sándor nyilatkozik.** Dr. Tagányi Sándor országgyűlési képviselő Aradon nyilatkozott fiának, a Sulkovszky hercegi vagyon tragikus sorsu volt örökösének haláláról. Kijelentette Tagányi, hogy nem hozott detektívet Budapestről az ügy kinyomozására. Ha tényleg megmérgezték a szerencsétlen gyermeket, akkor a nyomozás az ügyészség feladata. A képviselő kijelentette, hogy ugy Sulkovszky József herceg, mint felesége és leánya táviratilag kondoleáltak a haláleset alkalmából.

— **Czegléd város birtokvásárlása.** Egy nagy üzletet fejezett be Czegléd város. A város közgyűlése elfogadta, illetőleg helyben hagyta gróf Károlyi József sereg-pusztai birtokának megvásárlását. A hitezer holdas birtokért négymillióhatszáz ezer koronát fizetnek a czeplédek. A város és környék magyarjai között parcellálni fogják a birtokot.

— **Falálós fürdés.** Losonczi táviratozzák: Perlmann Vidor vámosfalvai illetőségű losonci negyedéves tanítójelölt tegnap Vámosfalva határában Ullmann né barátságával az Ipolyban fürdött. Perlmann, bár fürdőszó volt, a megáradt folyónak egyik erős örvényébe került, ahonnan nem tudott többé kiúszni. Mielőtt társu segítségért kiálthatott volna, elmerült a habokban. Holttestét pár óra múlva kifogták. A szerencsétlen tanítójelölt iránt, aki egyik legtehetségesebb növendéke volt a losonci tanítóképezdének, általános részvét nyilvánul meg.

— **Munkások a társaik ellen.** Fiuméből jelentik: A rendőrség most kiadott jelentése szerint a Danubius hajógyár munkásai három hét előtt három munkástársukat elűldözték. Minthogy az igazgatóság szerint a három munkás ártatlan volt, felszólították őket, hogy álljanak ismét munkába. Ezek ma jelentkeztek is, mire a többiek, mintegy hatszáz munkabeszüntetéssel fenyegetőztek. A három munkás erre, látva az ingerült hangulatot, önként eltávozt.

— **Holttest a csárda mellett.** Nagyvárad határában a kolozsvári országot szélén, egy csárda mellett, az árok partján, fejszével szétroncsolt fejú véres férfi holttestét találtak. A harminczöt éves, módos ruházatu férfi holtteste közelében megtalálták üres pénztárcáját is. Valószínűleg vásáros kúpec ember volt.

Érdemes. Ferdinánd királyi postai ellenőrnek, a következő évben a következő és távirtdaellenőr, a segítségemre azon helységben, ahol az a Murány. Dobler en tájékoztatta Ferdinánd királyi sulyos csapásról.

Eltűnik a Korona-kávészó

A nagy budapesti kávéházi konkurencia egyre-másra szedi áldozatait. Ezuttal a híres Korona-kávészó csukta be ajtóját. Valamikor a politika és irodalom jelesinek találkozó helye volt a vározi-utozai kávéház, amely ma már a múlté

végiában, a királyi feloszlott. A feltek keretében folyt a Haakon király emlékérmeket osztott

Magrádból jelentik: on ma Csep állomány Vranjából jövő Nisből jövő őrös sulyosan meg-

Kurfangja. A nap szinte már le- küli kivándorlókat; ügynökök mindig ednek. A legújabb eni jelentés szerint ynőkei legújabbban ki az országból az len akadály nélkül kikötőkbe. Számos községbe, ahon- ki rövid idő alatt hívása folytán a Bécsből jövő ide-

Megirtuk, hogy olták Jovanovics Nagybecskerekéről nics Kuzma beod- Kiderült, hogy a nics-család segéd- n a lakásban vé- g apja és felesége anics öcsese beis- egész családot be- ség fogházába.

tkozik. Dr. Ta- selő Aradon nyi- hercegi vagyoni alaláról. Kijelen- detektívket Bu- Ha tényleg meg- ket, akkor a nyo- képviselő kijelen- ef herceg, mint oleáltak a halál-

rlása. Egy nagy város közgyűlése of Károlyi József át. A hétezer hol- oronát fizetnek a aryarjai között par-

ról táviratozzák: egü losonczy ne- osfalva határában an fűrdött. Perl- t folyónak egyik a tudott többé ki- lthatott volna, el- óra mulva kifog- nt, aki egyik leg- czi tanítóképezde-

a. Fiuméből jelen- ntése szerint a hét előtt három y az igazgatóság olt, felszólították . Ezek ma jelent- hatsázan munka- om munkás erre, eltávozott.

lett. Nagyvárad élén, egy csárda szétronsolt fejű harminczöt éves, elében megtalál- íleg vásáros ku-

Titokzatos gyilkosság. Berlinből jelen- tik: Tagel mellett ma a járó-kelők egy női holttet- tet találtak. Első látszatra biztos volt, hogy gyil- kosság történt, mert a helyszínen fel volt turva a föld. Az asszony körülbelül 40 évesnek látszik és minden valószínűség szerint kalapáccsal ütötte agyon a gyilkos. Nem messze a holttestől egy véres kalapácsnyelet találtak. Az áldozat személvazonos- ságát még nem lehetett kideríteni. A rendőrség a gyilkos kézrekerítésére ezer márkát tűzött ki jutalmul.

Elkobzott munkásujság. A bécsi Arbeiter- zeitung maj számát elkobozták. A munkásujság vezér- cikkében a külügyminiszterium tevékenységéről nyilatkozott sulyosan.

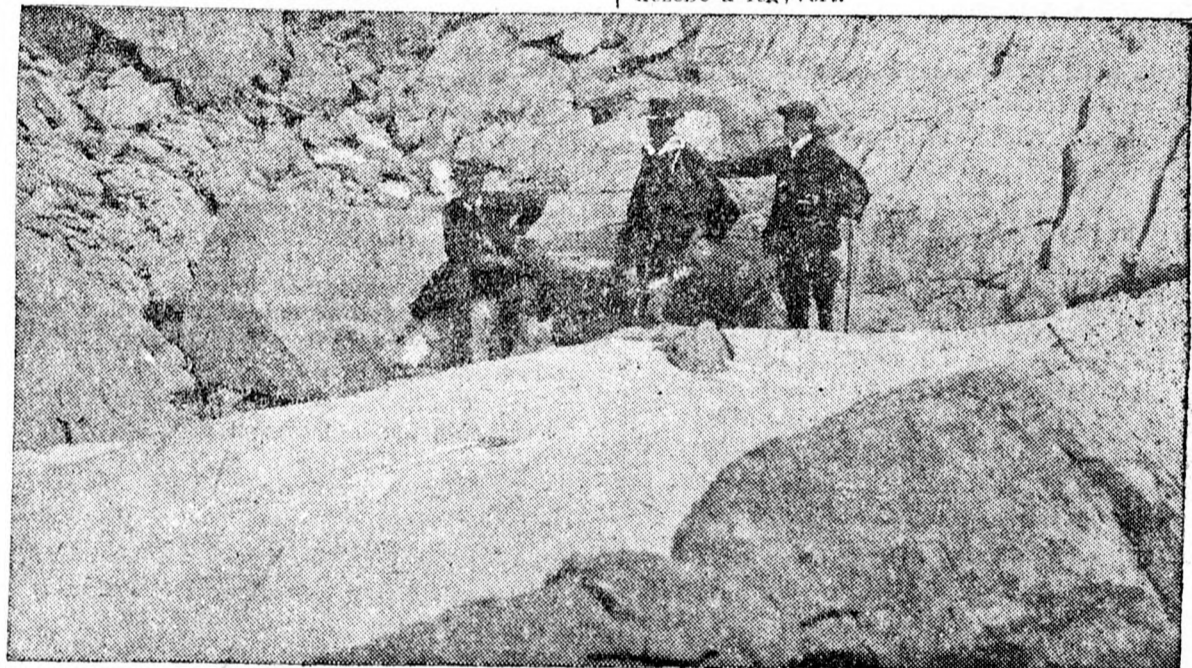
Rejtélyek egy holttest körül. A bricskovi tóban talált holttest dolga egyre rejtélyesebbé válik. Azt már megállapították, hogy az nem a newyorki osz- trák-magyar főkonzulátus titkárának, hanem egy Gar- cesky nevű galicziai származású magyar alattvalónak holtteste, aki Amerikából nemrég tért vissza Euró- pába. Valószínűnek tartják, hogy utitársai, akikkel egy gőzösön ment, csalták el csónakkirándulásra, hol ki- rabolták és megölték. Garcesky newyorki barátja is azt hiszi, hogy barátja gyilkosságnak lett az áldozata.

A takarékpénztár sikkasztói. Hónapokkal ezelőtt a nagyváradi Polgári Takarékpénztár Részvény- társaságnál sikkasztásnak jöttek a nyomára. Az áru- osztály vezetője, Zoltán Imre károsította meg a taka- rékpénztárt ötezer koronával és kiszökött Amerikába. Most újabb sikkasztást állapított meg az igazgatóság. Zoltánnak büntársai voltak, akik azontul is folytatták a manipulációkat. Feljelentést azonban még sem tesz- nek a bűnösök ellen, mert hozzátartozóik megtérítik a kárt.

Nyári mulatság. Gödön fényesen sikerült nyári mulatságot rendeztek. A mulatság sikerét művés hangverseny emelte, melynek keretében Kiss Margit, a fővárosban ismert operaénekesnő is fellép- tet. Földes Imre „Katinka első bálja” czímen egy pesti történetet olvasott fel.

Rendőri hírek. Életuntak. Ma délben a Fe- rencz József-rakparttól a Dunába ugrott Zsulger Miksa hatvankét éves ügynök. Elve kimentették. A rossz üz- leti viszonyok miatt akart öngyilkos lenni. — Gelse- vics János harminczkét éves napszámos a Váci-ut 186. számú üres telken melbelötte magát. Nyomban meghalt. — Elgázolás. A Körös-utczában a városi vil- lamos elé feküdt a sinekre egy harmincz-harminczöt év körüli munkáskülső férfi. A villamos a sineken heverő emberen sulyos zuzódásokat ejtett.

Halott a csónakban. Münchennél a Chiem- see hullámain tegnap gazdálán csónakot találtak a halászok. Kihúzták a csónakot a partra és a kis jármű fenekén egy holttestet találtak. A halottnál talált irat- okból megállapították, hogy a holttest dr. Reissig Viktor osztrák pénzügyi biztos, aki öngyilkosságnak lett az áldozata. A revolvért, amelyből a halántékába lött, szintén megtalálták a csónakban. Reissig előkelő bécsi családból származott. Felesége Hartmayer polgár- master leánya, aki most nyomtalanul eltűnt. Reissig nagyban játszott a tőzsdén és szerencsétlen spekulá- cióival több százezer koronát vesztett. Beszéljk, hogy hivatalában a rabított pénzekből magához vett 120.000 koronát és nem tudta visszatéríteni.

Pesti bankhivatal- nokok társas kirán- dulása

Az utóbbi időben a sport tért hódít a bankhivatalnokok között is. A nagyobb pénzintézetek tisztviselői klubokba tömörülnek és így áldoznak szenvedé- lyüknek. A turisztika is erősen toboroz magának híveket. Nyári szabadsá- gok idején egy pesti bankhivatalnokokból álló társaság nagyszabású kirán- dulást végzett egy osztrák alpesek gletserei között, amelynek egyik fázisát Mérey József felvétele nyomán mutatjuk be.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítanak a gyermektorna- és vívásra.

x Dupla élvezetté válik szabadsága, ha cipőire elutazása előtt „Berson” gummisarkokat tétet. Az Új Berson gummisarok aranydobozban: kényelmes, elegáns, ruganyos, tartós. Cipészétől kifejezetten „Ber- son”-t kérjen, ha jól akar járni.

Nem akarok megvakulni...

— Vakság elől a halálba —

(Saját tudósítónktól.) Ma reggel fél hat órakon a Németh-utca 4-ik szám alatt lévő szállodába egy lerongyolódott, az élettől megtört ember állított be. A szállóban leginkább éjjeli nők húzódnak meg és ezért az idegen elég nagy feltűnést keltett.

— Kit tetszik keresni? — kérdezte a portás. — Egy szobát kérek! — mondotta alázatosan és mindjárt a pénzt kezdte leszámolni az asztalra. Csak most vették észre, hogy az egyik szemére vak, a másikkal is alig lát.

A portás a földszinten a hatos számú szobát nyitotta ki, az öreg bement és azóta nem látták. A kulcs fordult a zárban, az idegen magára zárta.

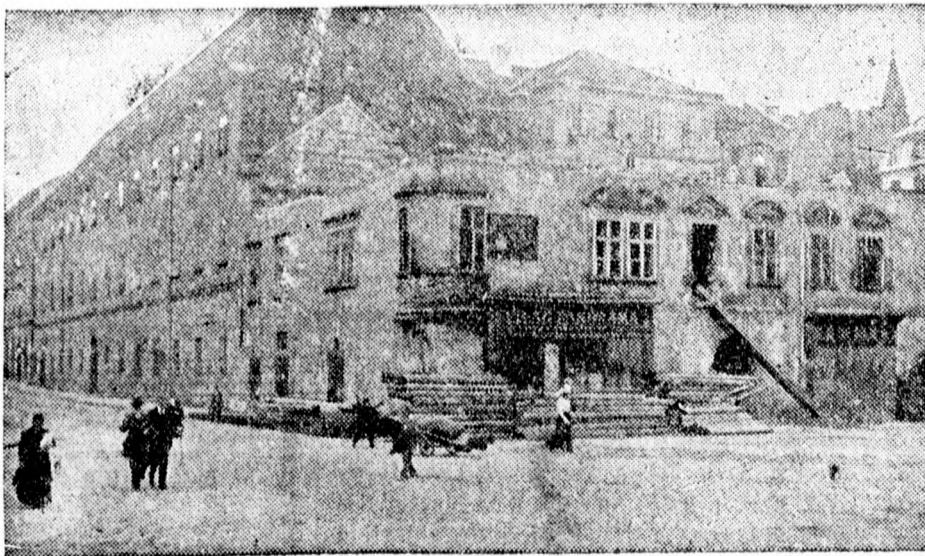
Tizenegy óra lehetett, amikor éles revolver- dörréns hallatszott ki a szobából. A szálló személy- zete odarohant, feltörte az ajtót. Az ágyon hevert a hajnali látogató, a jobbhalántékából szívárgott a vér. A revolver mellette feküdt. Amikor a portás odaért hozzá, alig hallhatóan sugta:

— Nem akarok megvakulni, úgy nem tudok élni. Jöttek a mentők, a sulyosan sebesült embert a Rókus-kórházba vitték.

A vizsgálat kiderítette, hogy az életunt neve Horváth Ferencz, 39 esztendő, állítólag jegyző volt, most legutóbb a szegényházban húzódott meg. Folyton betegeskedett, az egyik szemévilágát már régen elvesztete, a másik is már erősen gyön- gült. A sok csapás adta a szerencsétlen ember kezébe a fegyvert.

Bucsu a piaris- ták házatól

Az Eskü-tér munkálatainak áldozatául esik a piaristák régi rendháza és gimnáziuma, amelyhez oly sok embert fű- zik a kellemes diákkori em- lékek. A mellette lévő piarista templomot vagy áttolják a rend háza helyére, vagy át- építik, hogy ne essen a hid- feljáró útjába

Jegyzőválasztás a Bácskában

— Egy választóval: egyhangulag! —

Bács-Bodrog vármegyében, a hírhedt Bácska-országban is a magánérdek nyomja sárba a közügyeket, ami nem is csoda, hiszen a kormányzó hatalom palástja alatt ottan is garázdálkodik egy „gárda”, még pedig a Vojnits bárók gárdája . . . Most legújabbban is a szépligeti jegyzőválasztásnál olyan bácskai „remeket” csináltak, hogy a bihari Tisza-gárdisták is tanulhatnak belőle gyakorlati közigazgatást.

Szépliget községben megüresedett a jegyzői szék. Az elsősorban érdekelt falu népének meg is volt rá a jelöltje. A szépligetiek kivétel nélkül Égi Lajos segédjegyzőiket akarták megválasztani. Amde másként folyt le a választás. Bácska-országban nagybirtokos Chotek gróf ráüzent Vojnits báró főispánra, illetőleg a megye uraira, hogy Mihajlovits Sándor nevű pártfogoltjának „öhaltja” a szépligeti jegyzőséget . . .

A munkapárti vármegye urai azonnal munkába léptek, a kellőképpen kioktatót Sigmund János járási főszolgabíró egy másik „helyettes jegyzőt” rendelt ki, akinek „jó kötelességévé” rendelték, hogy a Szépligeten teljesen ismeretlen Chotek grófi „pártfogolt” érdekében nyergelje meg a falut. Midőn pedig a „helyettes” bejelentette a kudarcát, mert Szépliget népe Égi Lajoson kívül egyéb jegyzőről tudni sem akart, rátértek a választási remeklésre. A választást Abafi nevezetű szolgabíró „ur” intézte el. A pályázók közül a Szépligeten ismeretlen grófi pártfogolt Mihajlovits Sándoron kívül — régi becsületes bácskai recept szerint — még másik két vadidegen „strohman” is jelölt; miután pedig a képviselőtestület és az elüljáróság tagjai előzőleg hiába könyörögtek, hiába „deputációztak” az illetékes helyeken, a plébános a község nevében egyszerűen tiltakozással élt s ezután az egész elüljáróság és képviselőtestület elvonult . . . Node, azért a Vojnits bárók szolgabírója ilyen „csékélység” miatt nem jött zavarba, hiszen mégsem maradt teljesen magára . . . A muzáj-helyettesjegyzőt odaköltötte a szolgabírói parancs és amiódan a szolgabíró megismételte a „jelölést”, a szolgabíró szemöldökintésére pirulva felállott, a helyzethez illő meghatottsággal elkiáltotta:

— Éljen Mihajlovits! . . .

Abafi szolgabíró, mint ki dolgát jól s becsületesen végezte, Mihajlovits Sándor urat Szépliget község egyhangulag megválasztott jegyzőjének menten is — kihirdette. A szokásos jegyzőkönyv felvételével végérvényesen és régi jó becsületes bácskai módon befejezték a — választást!

A szépligetiek ugyan „felebbeznek”, s elhatározták azt is, hogy addig elüljárósági és képviselőtestületi tagságra sem vállalkoznak, míg nekik ez ügyben igazságot nem szolgáltatnak? . . . Amde van még Magyarországon zsandár s remélhetőleg észretérítik az ilyen „lázongó” népséget.

A férj, a feleség és az udvarló

— Amíg a férj alszik —

(Saját tudósítónktól.) Kállai Károly 52 éves napszámos Vay Ádám-utca 3-ik számú házban bérelt lakást. Ott lakott a feleségével együtt. A rossz gazdasági helyzetet még a kis napszámos-lakásban is megéreztek, a nyomor sokszor látogatott el hozzájuk. Amikor már a helyzetük kétségbeejtővé kezdett válni, úgy akartak segíteni a dolgon, hogy albérlőt szereztek. Be is költözött a lakásba az új albérlő: Hutterer József 39 éves péksegéd. Az albérlő aztán felforgatta a család nyugalmát.

A férj bizony eléggé elhanyagolta a feleségét, az ivás szenvedélyének hódolt és ilyenkor nem valami szépen bánt a feleségével. Az albérlő nagyon megsajnálta a szegény asszonyt és barátság fejlődött ki közöttük. A férj észrevette a vonalmat és folyton szemrehányásokat tett az asszonynak.

Tegnap este ismét ittasan tért haza a napszámos. Már alig volt eszméleténél, lefeküdt, azonnal elaludt. Hazajött a szobaur is, az asszony sirt, a péksegéd vigasztalni kezdte. Úgy beszélgettek, át-

virrasztották az éjszakát, már a hajnal is rájuk köszöntött.

A férj félhat órákor felébredt és irtózatos dühbe jött, amikor meglátta a beszélgető párt. Erős szemrehányásokkal illette a feleségét, rákiáltott:

— Hogy mersz udvaroltni magadnak, amikor én alszom . . .

Még egy-két reprodukálhatatlan kifejezés következett, mire az asszony visszaszólt. A férj rá akart rohanni a feleségére, de erre az udvarló is felugrott. A napszámos szájából kiütközött a pipáját, a második ütés a férj arcát érte. Kállai erre kést rántott elő és neki rohant a péksegédnek, a kése a mellébe szaladt. Az udvarló azonnal összeesett.

Hamarosan jöttek a mentők, akik a szerencsétlent a Rókus-kórházba szállították. A férjet pedig a rendőrség letartóztatta. Kállai azzal védekezett, hogy önvédelemből vette elő a kését.

A kulisszák világából

(A bajusz.)

A Nemzeti Színház tegnapi szezonnyitására századszor adták a „II. Rákóczi Ferencz fogságát.” A nagy fejedelem szerepében a délceleg termetű Bakó László jeleskedett.

A közönség élénken tapsolta, kollégái pedig melegen gratuláltak neki.

A művész kedvetlenül köszönte meg a szíves szavakat és elhárította magától a dícséreket:

— Hagyjátok gyerekek! Fura mesterség ez a miénk! A vakációban olyan csinos bajuszt növeszteltem, amelyért minden vászoncseléd rajtam felejtette a szemét és most le kellett borotváltanom . . . éppen Rákóczira, akinek a kaczkias bajusza történelmi nevezetességű.

Mert hát Rákóczi az első felvonásban, a bécsi udvarnál, még bajusz nélkül jelenik meg.

(Ilyen a rendőrség.)

Egyáltalában alig mulik el nap, hogy ne teremjen valami józú eset a „Támlásszék 10.” körül.

Többször történt már említés arról, hogy a darab előtt heves szóvita folyik a földszinten, a tizes számú támlásszék miatt, melyet ketten is a magukénak mondanak.

A két vitakozó szerepében Vendrei és Kemenes már sokszor megtévesztették a közönséget, de Kemenesnek tegnap még a rendőrséggel is meggyűlt a baja. Amikor, ugyanis, az említett jelenés után, sebbel-lobbal elhagyta a földszintet, egy uriember fogta karon.

— Mi tetszik? — kérdezte meglepetve Kemenes.

— Az ügyveles detektív vagyok. Ön botrányt követett el. Sziveskedjék velem a rendőrségre jönni.

A szegény művésznek csak tanuk előállítás után sikerült személyazonosságát bizonyítani és a szabadságát visszaszerezni.

Kalandját sietett elmondani a színpadon és ezt a reflexiót fűzte elbeszéléséhez:

— Hiszen megtörténhetik az efféle félreértés, . . . de jellemző a rendőrségre, hogy verekedés-kor mindig azt csipik nyakon, aki a pofonokat — kapta!

(*) A kormány és a vidéki színészet. A közoktatásügyi minisztérium eddig állandóan elhanyagolta a vidéki színészet ügyét. Most Jankovich kultuszminiszter nagy buzgósággal karolta fel a vidéki színészet ügyét és elhatározta, hogy rövidesen végleg orvosolja a nyomorgó vidéki színészek bajait. A rendezés ügyét azok a tárgyvalások kezdeményezték, melyet Ditrói Mór és Tapolczi Dezső a Színészegyesület nevében folytattak gróf Festetics Andorral, a vidéki színészet főfelügyelőjével. Ezek a tanácskozások most őrvendetes eredményre vezettek. A tizenöt direktor, akinek a Színészegyesületnél lévő adósságai miatt, a kon-

szessziót meg kellett volna tagadni, állami segí-

tségben részesül. A kultuszminisztérium vállalta, hogy a jövő évi szubvenczióból ezeket a nehéz adósságokat rendezni fogja.

(*) Tanácsülés a Színészegyesületben. Az Országos Színészegyesület ma délután Ditrói Mór elnöklésével tanácsulást tartott, amelyen Mészáros Kálmánnak és Roboz Eleknek a mult tanácsülés elé terjesztett memorandumával foglalkoztak. Ez a memorandum a szerződésnélküli színészek helyzetének javítását és a színigazgatók számának szaporítását célozza. A memorandumban kifejtett javaslatokat a tanács mgáévá tette. Roboz Elek indítványt terjesztett elő arra vonatkozólag, miként lehetne megakadályozni, hogy a május felvételi vizsgára oly nagy számmal legyenek jelentkezők. Helytelennek tartja Roboz ugy a színészek, mint az igazgatók szempontjából, az év kezdetének szeptemberre való megállapítását, mert ha például áprilisban vagy májusban kezdődnek az évek, az igazgatók a téli állomásaikra való bevonulásukkor jobban tudnák kiegészíteni társulatukat, amit ma anyagi okok miatt sem igen tehetnek. Kimondotta a tanácsülés, hogy szeptemberben felvételi vizsgát nem tart és megtölti az igazgatóknak, hogy több gyakorlatost alkalmazzanak, mint amennyi a tagok létszámának 15 százaléka. A legnagyobb szigorral járnak el azzal az igazgatóval szemben, aki bármily cizmen jogosulttan tagot működtet és végül, hogy a jövőben a felvételi vizsgákat is szigorítani fogja.

(*) Budagyöngye. A bécsi operettek egyik legnépszerűbbje, a „Hocheit tanzt Walzer”, amely diadallal járta be nemcsak a német, de az angol, sőt francia színpadokat is, pénteken kerül a budapesti közönség elé. „Budagyöngye” cizmen a Népopera-ban. A nagy érdeklődéssel várt jöhrü operett szereposztása a következő lesz: Garami Domokos—Fehér Arthur, Lizi—M. Szover Ilona, Mária főhercegnő—Berkv Lili, Kalesch grófné—Tarnai Leona, Sátor Gyurka—Gózon Gyula, Stram Alajos—Huszár Károly, Plunderer—Mátra, Bendl gróf—Faragó Ödön, Baptiszte—Horthv. Dini—Marossfy, Maxi—Gombóc Vilma, Macska bási—Ujvári, Miczike—Nagy Magda.

(*) Szabadcs László színikertülete. Tompa Károly lemondásával a második erdélyi színikertületet egyhangulag Szabadcs László nyerte el. Szabadcs régi és kiváló vidéki szízigazgató, aki minden állomásán gyorsan megverte és huzamosan bírta a közönség szeretetét. Új állomásán szeptember 6-án kezd el működését, amikor is Erzsébetvárosban kezd el működését.

(*) Jámorné Riesz Olga zongoraművész nő zeneiskolájába (VI. Andrassy-ut 66.) a beiratások megkezdődtek. Tandíj egész évre kezdőknek: 120 korona, haladóknak: 200 korona. Beiratási díj nincs. Tanítás kezdete szeptember 9-én.

(*) D'Albert új operája. Eugen D'Albert, ki alig néhány hete házasodott meg és a szép és nagytudású Harrison Beatrice gondokaművésznőt vette feleségül, új operán dolgozik, sőt a napokban már be is fejezte partitúráját. Az új opera cizme „A holt szemek”, szövegét Hans Heins írta. A darabot először a kölni Stadttheater hozza színre. D'Albert különben néhány éve a „Hegyek alján” cizmű operájával Budapesten is sikert aratott.

(*) Új opera Hamburgban. Vasárnap este a második komoly operaszínházat nyitották meg Hamburgban, mely elsősorban arra lesz hivatva, hogy a Stadttheater mellett a komoly operát kultiválja. Az új opera igazgatója Erhardt császári tanácsos, ki programjával a Stadttheater működését akarja kiegészíteni és míg a Stadttheatert Wagner dominálja, addig az új színház elsősorban az olasz komponistákat szolgáltatta meg. Az első előadásul a Figarot játszzák. A darabot Moris rendező hozza színre, zenei részét pedig dr. Göhler tanítja be.

(*) Színházak hírei. A Vígyszínházban pénteken mutatják be a Villámhárító-t, Mouézy-Eon és Nancy négyfelvonásos vígjátékát. A pénteki premiórig két este jut még a Támlásszék 10. sz. cizmű énekes bohózatnak.

A Király Színházban dr. Hevesi Sándor darabjának Az új földesur-nak, szombaton lesz a bemutató előadása. Holnap, szerdán felújítja a színház Nagy Endre vígjátékát, A miniszterelnök-öt, ugyanabban a szereposztásban, amelyben az a bemutatón színre került. Csütörtökön a Farkas-t, pénteken pedig A két madár-t adják.

A Budai Nyári Színházban holnap, szerdán, a Kozáklakodalm cizmű új operette kerül színre. Csütörtökön A csöppség cizmű énekes vígjátékot adják, Zilahy Gyula hirdetett vendégjátéka azonban közbejött akadályok miatt elmarad.

Új, elegáns
automobilok

vámon belől 8.— K órádjárt személyekre s uttoljesítményre való tekintet nélkül ország utra 85 fillér kilométerdj ellomben bérelhetők
Telefon 70-65, 81-42

Nagy sztrájkok

Egy véres és egy vérnélküli sztrájk

Budapest, szeptember 2.

A dublini véres sztrájk tombolásáról és a fiumei békésebb lefolyású sztrájk befejezéséről a következőket jelentik:

Egy véres sztrájk

Londoni jelentés szerint a dublini sztrájkolóknak tegnap este ismét véres zavargásokat rendeztek. A Chatel-utcában több száz sztrájkoló munkás gyűlt össze, beverte a kirakatokat és a lakások ablakait. Egy kétszersültes üzlet előtt felszedték a villamos-síneket és megtámadták a rendőröket. Nagy rendőrcsapatok vonultak ki, melyek kivont karddal szoritották vissza és kergették széjjel a zavargókat. Harminczhat embert súlyosan megsérülve vittek a kórházba.

Egy vérnélküli sztrájk

Fiumei jelentés szerint a legutóbbi hajógvári sztrájknál a munkások csak úgy egveztek meg, hogy a vezetőség három munkavezetőt elbocsát. A Ganz-Danubius igazgatósága teljesítette is a munkások kívánságát, tegnap azonban mind a három munkavezetőt újra visszavette. Mikor tegnap délután a három visszafogadott ember belépett a gyárba, első sorban a dreadnoughton dolgozó munkások hagyták abba a munkát, ma reggel pedig az olasz munkások léptek sztrájkba. Küldött-séget menesztettek a gyár igazgatóságához, amelyet újra kértek, hogy a három munkavezetőt bocsássa el. A gyár igazgatósága teljesítette a munkások kívánságát. A három munkavezetőt a fiumei telepről a portoréi telepre helyezik át. Amíg a tárgyalások tartottak, igen izgatott volt a hangulat a munkások között. Huszonöt határrendőr jelent meg a gyárépület előtt, dolguk azonban nem akadt. A munkások délután öt órakor újra visszatértek műhelyeikbe.

A csendőrkard

— Véres vacsora Lellén —

Budapest, szeptember 2.

(Saját tudósítónktól.) Balatonlellének izgalmas vasárnapja volt.

Több falusi legény, köztük Mátvás Ignác igen jó módu, tekintélyes földmives, volt helyettes bíró fia is sétálgatott az utcán. Jókedvükben incselkedtek a csendőrökkel, ami nagyon fölingerelte őket. A csendőrök ekkor elvették a Mátvás-fiu botját. A fiu később üzenetet kapott, hogy menjen be a csendőrkaszárnyába, ott megkapja a botját. A fiu tegnap délelőtt el is ment a csendőrségre, ahol a csendőrök az előző napi tréfáért — állítólag — alaposan megpofozták. A fiu apja künn kaszált a réten, csak este tért haza munkájából és vacsorához akart látni. Vacsora előtt a fiu elpanaszolta édesapjának, hogy járt a csendőrökkel.

Az apa éktelen haragra lobbant fia megalázásán, indulatosan a csendőrkaszárnyába ment, hogy kérdőre vonja fia bántalmazóit. A csendőrök nem voltak odahaza, a Marton-féle vendéglő külöszobájában vacsoráztak. A haragos apa odament a vendéglőbe, ahol Zsiga Ferencz őrsvezető és Czinki József csendőrök vidám pohrázás közben vacsoráztak. Mátvás Ignác kérdőre vonta az őrsvezetőt. Szó szót követett, ami csakhamar éles feleseléssé fokozódott, majd dulakodás támadt, s Mátvás állítólag megütötte volna az őrsvezetőt. Czinki József csendőr se maradt tétlen, kardot rántott és Mátvás felé szurt vele. A kard az önértelen apa szívére járta át. Nyomban orvosért küldtek, de dr. Weiner Sándor már csak a halált konstatálhatta.

Mátvás Ignácot igen szerették a faluban, nagy volt a tekintélye s a szerencsétlen eset mód nélkül fölizgatta a község lakosságát. Férfiak, asszonyok, gyermekek kapával, kaszával rontották a csendőrökre, akik szorultságukban telefon után Fonyódról, Boglárról, Szemesről s a környékbeli csendőrösről kértek segítséget. A csendőrök eltorlaszolták magukat a vendéglőben, de a segítség is csakhamar megérkezett, s a két csendőr így menekült meg a nép haragjától. A faluban igen nagy az izgatottság.

Uzsorával vádolt zongoragyáros

— A kluzsorázott tanár —

Budapest, szeptember 2.

Dehmal Károly budapesti zongoragyáros a jó védelmező üzleteknek egy új nemét eszelte ki. Farkas József tanár az 1907. év elején szorult anyagi helyzetében Dehmalhoz fordult 300 korona, majd 200 korona kölcsönért. Dehmal a kölcsönt csak úgy volt hajlandó megadni, hogy lekötötte Farkas tanár zongoráját azzal, hogy amennyiben Farkas a kölcsönt hat hónap alatt vissza nem fizeli, a zongora — amely 700 korona értéket képvisel — Dehmal tulajdonába megy át. Kikötötte még azt is, hogy Farkas tanár a saját tulajdonát képező, lekötött zongorájáért havi 12 korona bért fizessen.

Dr. Farkas éveken át fizette a „bér“ elnevezésű horribilis kamatokat Dehmalnak és a múlt év márcziusában — minthogy tovább fizetni nem tudott — elszámolást kért Dehmaltól a fizetett 12 koronákról.

Dehmal a 12 koronák beszámításáról hallani sem akart, ellenben az egész tartozás kifizetéséhez ragaszkodott.

Rövid idő múlva Dehmal emberei dr. Farkas távollétében beállították a távollevő tanár lakására és a szinleg bérelt, de dr. Farkas tulajdonát képező zongorát elhurcolták a zongoragyáros raktárába.

Hiába volt a tanár feleségének tiltakozása és siránkozása, a zongoragyáros emberei a rablómunkát gazdájuk parancsára, brigantik módjára elvégezték.

Farkas tanár feljelentésére megindították Dehmal ellen uzsora miatt az eljárást, majd a királyi ügyészség vádiratot is adott be ellene, ami ellen a gyáros kifogásokat adott be.

A vádtanács ma Dehmal uzsora miatt vád alá helyezte.

Jubiláló szakegyesület

A budapesti cipészek és csizmadia munkások szakegyesülete a napokban ünnepelte fennállásának tizedik évfordulóját az Építő Munkások Otthonának dísztermében (Gárdonyi felvétel)

Dinamitos tenniszlabdák

Merényletterv egy amerikai milliomos ellen

San Franciscóban egészen sajátos gyilkosság kísérlet történt, melynek egy *Brinkner* nevű, német származású milliomos, majdnem áldozatul esett. Már jó idő óta üldözték zsarolók, akik fenyegető levelekkel árasztották el. *Brinkner* titkosrendőrökkel vételezte magát körül, s még is majdnem sikerült a gaztett.

A milliomos, ugyanis, reggelként 6—8 óra között, mielőtt irodájába menne, teniszezni szokott. A játéknál többnyire a trainere — egy minden tekintetben kifogástalan és megbízható uriember — asszisztál neki. A gonosztevők valahogyan megtudták, hogy a trainer egy gyárban új tenniszlabdákat rendelt. A küldeményt valahogyan megkerítették, a labdákat dinamittal töltötték meg és a dobozt észrevétlenül visszacsempészték. De mégis felsültek, mert *Brinkner* sértetlen maradt és hat éves leánykaja pedig csak a kezén sérült meg jelentéktelenül.

Brinkner később így nyilatkozott az esetről: — Amikor az egyik új labdát kezembe vettem, kissé nehéznek találtam, de semmi rosszra se gondoltam. Valószínűleg nagyobb súlya és hiányzó ruganyossága miatt nem sikerült az ütés. A labda a hálót tartó egyik karóhoz vágódott és a következő pillanatban iszonyu dörréns hangzott. Eleinte semmit se láttunk, mert szemünk homokkal lett tele, de amikor felcsúdtam, rémülve vettem észre, hogy leánykám eszméletlenül hever a földön. Szerencsére csak az ijedségtől ájult el, mert néhány kis bőrhorzoslason kívül sértetlen maradt.

TUDOMÁNY IRODALOM

* **Magyar posta-muzeum.** A Haraszthy Lajos szerkesztésében megjelenő „*A Bélyeg*” szaklap legfrissebb számában egy feltűnést keltő nagyon érdekes közleményt olvastunk. Tanulságos reánk ez újságnak a „magyar posta-muzeum” felől közölt riportszerű cikkelye, amelyből megtudtuk, hogy — a mi különben oly példaszerű magyar postáknak muzeuma — sincsen. A postapalotákban még csak egy szakszerűleg gondozott, teljes gyűjteményt sem találhatni a — saját bélévegeinkből.

* **Török nyelv az egyetemen.** A budapesti tudományegyetemen a keleti nyelvészeti előadások során dr. *Kunos Ignác* magántanár két kollégiumot hirdet: „Ozmán-török nyelv” címen a kezdőknek és „Régibb török történetírók” címen a haladóknak. Ezenfelül a török származású *Abdul Latif* egyetemi tanító a török nyelvtanból, egybekötve az írást az olvasással és beszélgetéssel, hetenkint három órát tart az egyetemen.

* **Árpád-kori lelet.** A Szabadka melletti kelebiai ásatlások helyén egy XII. századbeli Árpád-kori templom maradványaira akadtak. Épületrészekre, szarkofágokra, rézfaragványokra és nagy halom csontváza akadtak, melyből azt következtetik, hogy ez a templom egy nagyobb ütközet áldozatainak temetkezési helyéül szolgált.

* **Magyar író tanulmányutja a Szentföldön.** A magyar írók nagyobb része már szűkös körülményeinél fogva is röghöz kötött életet él, annál inkább megérdemli a felemlítést *Abádi Imre* íróársunk vállalkozása, aki ugyanis most egy előkelő irodalmi vállalkozás teljes anyagi és erkölcsi támogatásával egy évig tartó tanulmányútra utazott el Palesztinába a Szentföldre. *Abádi Imre* ki lapunknak is kedvelt tárczírója volt, végigzáródkolja a Szentföld minden bibliai nevezet helyét és nagyon érdekes, nagyon poétikus tanulmányutjáról lapunknak is küld eredeti cikkeket, eredeti fényképfelvételeket.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

○ **Repülőverseny Veszprémben.** Az augusztus utolsó vasárnapjára tervezett balatoni körrepülés elmaradt, ehelyett most a „Magyar Aero Szövetség” szeptember 14-én Veszprémben rendez repülő-versenyt. Ezen a versenyen a legkiválóbb magyar aviatikusok résztvesznek.

Odol világ-hírét páratlanul tartós hatásának köszönheti. Míg másféle szájszívők csak az öblögetés pillanatában hatnak, addig az

Odol az öblögetés alatt beszívódik a fogakba és a száj nyálkahártyáiba és — mint bebizonyult — még órák múlva is hat. Az Odol ezen sajátos tulajdonsága órákra megbéni-tja, hátráltatja a fogrontó erjedési folyamat megindulását.

EGYLETEK

Állami tisztviselők kongresszusa

— Küldöttség a kormánynál —

Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének igazgatóválasztmányja kedden délután fél öt órától este kilenc óráig tartó ülésében foglalkozott *Kosinszky Viktor* elnöklése alatt a győri kongresszus előkészítő munkálataival.

Dr. *Ándor* Endre miniszteri osztálytanácsos, előadó referátuma alapján behatóan a legapróbb részletekig megvitatták a kongresszus elé terjesztendő javaslatot és a kormánynak benyújtandó memorandumot.

Dr. *Biró* Benedek főtitkár bejelentette, hogy az államvasutak üzletvezetősége a kongresszusra utazóknak külön vonatot bocsátott rendelkezésre, amely különvonat szeptember 20-án délután 2 óra 5 perckor induló menetrend szerinti vonat után fog közvetlenül indítani.

Elhatározta az igazgatóválasztmány, hogy holnap, szerdán délelőtt fél tíz órakor *Kosinszky Viktor* alelnök vezetése mellett küldöttségileg fog tisztelegni gróf *Tisza István* miniszterelnöknek, *Telleszky János* pénzügyminiszternek és *Papp Elek* pénzügyi államtitkárnak, hogy felkérje őket a győri kongresszuson való képviseltetésre.

Sándor János belügyminiszternél a napokban már tiszteleg az országos egyesület küldöttsége e célból, s a belügyminiszter a kongresszuson való képviselődésére *Némethy Károly* államtitkárt meg is bizta.

(—) **A Magyarországi Szimbolikus Nagypáholy** a X. Kereskedelmi Oktatásügyi Nemzetközi Kongresszus alkalmából a külföldi szabadkőművestestvérek tiszteletére a Nagypáholy helyiségében (VI., Podmaniczky-utca 45.) szeptember 3-án, szerdán este hét órakor diszjunkat rendez, melyre a kongresszusban résztvevő szabadkőművestestvéreket három nyelvű meghívóval hívta meg.

(—) **A Nőtisztviselők Országos Egyesülete** sulyos munkát végez most, a pályára lépő sok tisztviselő-jelölt elhelyezésével. Nagy nehézségbe ütközik munkája közben a kezdő nőtisztviselők hiányos előképzettsége. Ez uton is figyelmezteti az egyesület vezetősége a fiatal leányokat, hogy csak azok lépjenek az irodai tisztviselői pályára, akik a német nyelvet is bírják és feltétlenül végezzék el a fővárosi felső női kereskedelmi iskolát. Minden a pályára vonatkozó utbaigazítást díjtalanul, készséggel ad meg a Nőtisztviselők Országos Egyesületének titkársága V. Vigadó-tér 3. (Ezelőtt Andrassy-ut.)

GRAND HOTEL KELETI NAGYSZÁLLODA

Keleti p. u. indulási oldalával szemben, újonnan átalakított, kényelmes jó kiszolgálás, légfűtés, olcsó árak!
Thököly-ut 18. Tel.: József 15-08

FŐVÁROS

(**Repülőgép-kiállítás a Vigadóban.** A Magyar Aero-Szövetség szeptember 4-én és 5-én modellkiállítást óhajtott rendezni és erre a főváros tanácsától a Vigadó kistermékének átengedését kérte. A tanács a kérelmet teljesítette.

(**A Gellért-fürdő berendezése.** A Gellért-gyógyfürdő építési végrehajtó-bizottságának javaslata alapján a tanács a Gellért-gyógyfürdő és szálló építéséhez szükséges egészségügyi berendezési tárgyak szállítására és felszerelésére vonatkozó módosított költségvetést és kiírási műveleteket elfogadta és a versenytárgyalás határidejét szeptember 15 helyett október 13-án állapította meg. Hasonlóképpen kiírta a tanács a versenytárgyalást a gyógyfürdő és szálloda központi fűtési és szellőztető munkáira, ugyancsak október 13-iki határidővel.

(**Villamosvasutak forgalma.** A Városi Villamos Vasut R-T. vonalain augusztus havában összesen 811.434 korona bevételt ért el. A múlt év ugyanezen hónapjában a bevétel 749.551 koronát tett ki. Ez év január 1-től az összes bevétel 6.612.484 koronára rugott, a múlt év ugyanezen időszakában elért 6.304.921 korona bevétellel szemben. — A *Ferenc József földalatti villamos vasuton* augusztus hónapjában összesen 55.922 korona bevételt ért el. A múlt év ugyanezen hónapjában a bevétel 54.942 korona volt. Ez év január 1-től az összes bevétel 560.942 koronát tett ki a múlt évi 560.693 korona bevétellel szemben.

TÖRVÉNYSZÉK

§ **Szabadság után.** A budapesti büntető törvényszék elnöke, dr. *Balogh György* nyári szabadságáról visszaérkezett és ma átvette a büntető törvényszék vezetését.

§ **Szegfi Lajos fogva marad.** A „Banque Generale de Bulgarie” letartóztatott főkönyvelőjét a vizsgálóbíró tegnap hallgatta ki. A bank csak a fedezetlen bonok alapján fölvelt 10.000 korona miatt tartja fenn panaszát, a tülhitelzés miatt tett feljelentést visszavonta. Kihallgatás után a vizsgálóbíró kihirdette *Szegfi* előtt az előzetes letartóztatást elrendelő határozatot, ami ellen a terhelt felfolyamodással élt. A vádlánács már a napokban fog határozni a felfolyamodás fölött.

§ **Sajtópör-áradat a köztársaságiak ellen.** A napokban adtunk hírt azokról a sajtópörökről, amelyeket a megszüntetett „Magyar Köztársaság” című lapban megjelent cikkek miatt indítottak. A szegedi ügyészség most öt újabb sajtópört tett folyamatba a „Kossuth Lajos Lapja” című folyóirat cikkei miatt. *Naqy György*, *Kalmár Antal*, *Korniczky Dezső* és *Kacsóh Lajos* a cikkek szerzői. Egy az Országos Kossuth Lajos-pártból kiszivárgott hír szerint az igazságügyminiszter utasította a szegedi ügyészséget, hogy a Magyar Köztársaság összes elévült cikke miatt indítsa meg az eljárást. *Naqy György* a szegedi kir. törvényszék vizsgálóbírája; *Naqy Ernő* előtt kijelentette, hogy „miután az ügyészség törvénytelenül a köztársasági megaló-zódást is üldözi, semmiféle idézésre többé nem reagál s magát megaló-zódásában terrorizálni nem enged.”

§ **Elítelt házasságszedelgő.** *Pap István*nak, akit a bíróságok csalás miatt több ízben vontak felelősségre, szűk volt Magyarországon és több kellemmel dolga miatt is Amerikába vándorolt. Ez év januárjában visszatért Budapestre. A fővárosi lapokban hirdetéseket tett közzé, hogy egy gazdag amerikai farmer nőszüni óhaj. Többen jelentkeztek s ezeket a furfangos szélhámos egytől-egytől kifosztotta. Özv. *Wenk Józsefné*, kitől 14.000 koronát csalt ki a világot látott szélhámos, feljelentést tett ellene. A budapesti büntető törvényszék *Pap Istvánt* csalás büntetése miatt *egy évi börtönrre* ítélte. A kir. ítélőtábla *Pap* büntetését hat hónapra szállította le.

§ **A hamisított takarékkönyv.** *Mihalik* Dezső könyvelő volt a sóskuti takarékpénztárnál. Költséges életmódját fizetése nem fedezte, amire kiállított egy 4700 koronás takarékkönyvet és azt a budapesti Hecht-bankháznál 3000 koronáért elzálogosította. A csalás kiderült és *Mihalikot* a budapesti büntető törvényszék *tíz hónapi börtönrre* ítélte el. A kir. tábla ma ezt az ítéletet helybenhagyta.

Felelős szerkesztő
DR. LUKÁCS GUSZTÁV JENŐ
Kiadó-tulajdonos:
Magyar Ujságkiadó Vállalat
Igazgató: **ERDŐS ARMAND**

1896-ig,
nverte l,
dik hel-
első hel-
öregedé-
melynek
lett, mi-
melynek
megcsod-
Viktoria
bainok-
ságot és
ményvny
3:1-re
ismét f

SPORT

Embersport

Labdarugás

( ) **Szandrovics és Geiser** főváltva fognak szerepelni az FTC balhátvédő posztján. *Payer* örökében. Vasárnap a BAK elleni bajnoki mérkőzésen Szandrovics fog játszani és hétfőn a DFC ellen Geiser.

( ) **A középfedezet és balszélső helyén** tartalékokkal fog kiállni az FTC vasárnap a BAK elleni bajnoki mérkőzésen. Dr. Borbás még a múlt héten sérült meg a lábán, tréning közben és még nem gyógyult föl. Bródinak pedig a FTC—Törekvés mérkőzésén megsérült a térde.

( ) **Csehország bajnoksapata** látogat el hozzánk vasárnap és hétfőn. Első napon a MAC csapatával mérkőzik, míg kisasszony napján az őszi idény egyik legnagyobb sporteseményének leszünk szemtanúi a FTC—DFC mérkőzésén.

( ) **A vasárnapi mérkőzések** programja a következő:

Nemzetközi. MTK—Viktória (Berlin), Hungária-ut; MAC—DFC (Üllői-ut). — Bajnoki, I. osztály. FTC—BAK (Üllői-ut). Bíró: Sugár; NSC—BTC (Hungária-ut). Bíró: Sár; Törekvés—33 FC (Halom-utca). Bíró: Schubert — II. osztály. KAOE—ESC. Bíró: Kiss M.; Föv. TK—FIK. Bíró: Izsó. — III. osztály. Zugló—MÁV GSC; OTE—Spárta; Postatakarék—Globus; Testvériség—Rigler. — IV. osztály. Vérhalom—Erzsébetvárosi TC; Festőmunkások—Kereskedő ifjak; Föv. TC—BSE; Meteor—Czipőfelsőrészkesztők; BKVT—Föv. ET; Nyomdászok—Vas- és fémmunk.; Bádógosok—Józsefv. AFC; Kelenföld—Hellas ACC; Dreguisták—Kőbányai TK; Amatőr—Kompaktör; Előre—VI. ker. — Pestkörnyéki bajnokság. ETC—Mezger (Erzsébet-utca); Wekerle-telep—Erzsébetfalvai Törek.; Rákosszentmihály—EMTK (Rákosszentmihály); URAK—Kispesti AC (Rákospalota); Pestujhely—UI; ULK—Ujpesti Munkás.

( ) **Első eset**, hogy a III. Kerületi Torna és Vivő Egyesület mint pályaválasztó fél a Hungaria-utat jelölte ki bajnoki meccsének színhelyéül. Szeptember 8-án ugyanis a III. Kerületiek mérkőzése a MAC ellen az MTK pályán fog döntésre kerülni.

( ) **A Viktoria FC** Berlin legkedvencebb csapat. Tünetőleg nyilvánkozott a német császárnak rokonszenve is irányukban s a jövő évi 25 éves fenállásuk megünneplésében a legelőkelőbb társadalmi körök is ki fogják venni részüket. 1889-től

Berlini csapat, a Hertha ellen kivívott 2:1 arányú győzelmével igazol, amivel győztese lett a Hertha Pokalnak. Kíváncsian várjuk találkozását szeptember 7 és 8-án a MTK és BTC-vel, ami érdekes összehasonlításra fog alkalmat szolgáltatni a magyar és a német csapatok klasszisa között.

( ) **Kurpiel** a DFC nagy klasszisu középfedőzete beteg és nem jön le a prágai bajnoksáppal az FTC elleni mérkőzésre.

Atletika

( ) **A MASz atletikai szakosztálya** e hó 4-én, csütörtökön este fél hét órakor a MASz hivatalos helyiségében ülést tart, amelynek tárgyai: 1. Magyar-osztrák mérkőzés előkészítése és a versenyzők kijelölése. 2. Jelentés a diósgyőri propaganda versenyről. 3. Rekordhitelesítés. 4. Versenyjelentések. 5. Folyó ügyek.

( ) **Szalai Pál** Magyarország 1913. évi bajnoka a 100 és 220 yardos síkfutásban október 1-én bevonul. Érzékeny veszteséget szenved az MTK. stafétája vele aki ebben a szezonban már többet nem versenyez.

( ) **A Margitszigeten** kerül eldöntésre szeptember 21-én a Zsinqor Mihály vándordíja, amelyet a Budapesti Torna-Club rendez a Magyar Országos Torna-Egyesület Szövetség megbízásából.

Lóspport

Galopp-verseny

( ) **A favoritokra** ma is rossz nap járt, mert alig-alig jutott egy győzelemhez. A főszám három lóra apadt s ezek közül *Lom* könnyen győzött. Felemlíthető még *Dolly* hatalmas kvótája. Jellemző, hogy Carlslake-vel egy ló annyit fizessen. *Bijou* megnyerte az ötödik futamot, de gyámoltalan „lovasa“ nekilovagolt *Hellá*-nak és diszkvalifikáltak. *Bess* két reás favorit volt, de kikapott *Ujhold*-tól. Eredmények:

I. **Eladók handicapja**. 2000 K. 2000 m. 1. *Pepik* (Varga), 2. *Bieskás*, 3. *Bergl*. Tot.: 10:77, 20:52, 39.

II. **Handicap**, 3000 K. 1600 m. 1. *Kohlroserl* (Guttman), 2. *Fram*, 3. *Gin Sling*. Tot.: 10:49, 20:39, 30.

III. **Visegrádi díj**, 10.000 K. 1800 m. 1. *Lom* (Janek), 2. *Apart*, 3. *Mausi II.*. Tot.: 10:22.

IV. **Kétéves nyeretlen kanczák versenye**, 5000 K. 900 m. 1. *Dolly* (Carlslake), 2. *Avignon*, 3. *Rátartós*. Tot.: 10:232, 20:59, 31, 29.

V. **II-od oszt. eladóverseny**, 4000 K. 900 m. 1. *Hella* (Pretzner), 2. *Negation*, 3. *Virágszál*. Tot.: 10:29, 20:25, 28, 29.

VI. **Welter-handicap**, 3000 K. 900 m. 1. *Álca* (Baluska), 2. *Sclavjn*, 3. *Titan*. Tot.: 10:50, 20:31, 28, 27.

VII. **Hároméves nyeretlenek versenye**, 3000 K. 1100 m. 1. *Ujhold* (Janek), 2. *Bess*, 3. *Goldhair*.

( ) **Szép csöndben** szokta a Schlesinger-istálló coupjait elintézni s ma is csak azon mult, hogy nem sikerült neki egy „betörés“, mert a régen esedékes *Bijou* nyergébe Friedrichet ültette.

( ) **Mokan** jövőre is futhat a Király-díjban. Ha jelenlegi formáját megtartja, rádúplázhat idei győzelmére.

( ) **A starter** nem hagyja magát zavartatni s ha már eddig minden versenyben botrányos startot adott, ma sem tért el ettől és libasorban indította utnak a mezőnyöket. A publikum hiába zugolódik ez ellen, jogos panaszára nem kap orvoslást.

Az FTC—Törekvés mérkőzése

E három képünk az FTC—Törekvés vasárnapi bajnoki mérkőzésének egyes fázisait ábrázolja. Első képünk azt a pillanatot örökíti meg, midőn *Schlosser* rettenetes erővel rugott labdája a Törekvés hálója mellett süvit el. Második képünk azt az izgalmas percet örökíti meg, amikor *Patakí* lába elől *Dürr*, a Törekvés kapusa nagynehezen elkapja a labdát, hogy egy biztosnak látszó goal-tól megmentsse egyletét. Harmadik képünk pedig azt ábrázolja, amidőn *Tóth* (Potva) fejjel továbbított labdáját *Dürr* fogja és goal-hicket rug.

1896-ig, tehát fenállása első évétől kezdve hatszor nyerte Berlin bajnokságát, azután 3-szor a második helyre szorult, míg 1899—1900-ban ismét az első helyen végzett. 1900—1901-től a régi erők kiöregedésével némi visszaesés mutatkozott nála, melynek következménye ismét a második helyezést, míg 1906-ban felcseperedett ez a generáció, melynek tagjait már Magyarországon is sokszor megcsodáltuk. Ettől kezdve szakadatlan dicsőség a Viktoria pályafutása. 7 év alatt ötször nyeri Berlin bajnokságát és kétszer a német birodalmi bajnokságot és pedig 1909-ben a döntőben 3:0 eredménnyel a Stuttgarter Kicker ellen és 1911-ben 3:1-re az UFB Leipzig ellen. Jelenleg a Viktoria ismét fényes formában kezdte szezoniát, amit a

KÖZGAZDASÁG

Védekezés a kartel ellen. A fogvasztó közönség egy országban sincs annyira kitéve a kartelek önkényének, mint nálunk. Amerikában a trösztök hatalmán nagy rést ütött az új elnök. Ausztriában a kartelek ügyében a múlt évben hetekig tartó tanácskozás folyt az osztrák kereskedelmi kormányzat kezdeményezésére, csak nálunk járhat szabadon a kartel oligarchia. A múlt hetekben néhány bátor szó már elhangzott a fakartel tulkapásai ellen, de mi ez ahoz képest, ahány kartel működik nálunk, s működésükkel kisajátítják a piacot. Amíg a keresleti viszonyok rosszabbodnak, a szegénység napról-napra nagyobb, addig az árak emelkednek, ami egyedül a kartel árszabályozó munkája eredménye. A vaskartel, a téglá- és cementkartel politikáját és a piacot irányító pozícióját nem egyszer szóvá tettük, s ezekhez csatlakozik újabb a cipőtalp-kartel, amely a kész cipő árát 25 százalékkal drágítja. Ez a folyamat sokáig nem tarthat, s vagy a fogvasztó közönség interveniál erővel, vagy törvényhozási segítségre lesz szükség a fogvasztási cikkéket megdrágító egyesületek ellen.

A kereskedelmi oktatásügyi kongresszus tanácskozásai. A tegnap esti udvari fogadtatás után ma folytatta tanácskozását a kongresszus. Schack Béla főigazgató elnöklésével Dr. Kövesligethy Adolf egyetemi tanár a magyar kir. állami keresk. isk. tanárképzőintézetének igazgatója tartotta francia nyelven a kereskedelmi oktatási intézetek tanárainak képzéséről előadását. Az előadáshoz többen hozzászóltak. *Gluser* a mannheimi egyetem rektora a németországi kereskedelmi főiskolákról beszélt. Utána vita indult meg. *Junod* francia nyelven „A gazdasági földrajz tanítása a kereskedelmi oktatás különböző ágazataiban” címen tartott felolvasást. Számos hozzászólás után *Y. M. Coblet* tanár (Páris) a gazdasági földrajz tanítását ismertette széles körvonalakban. Utána *Marjo Alberti* lapszerkesztő (Trjeszt) a kereskedelmi oktatásról és a közgazdasági sajtóról tartott érdekes előadást olasz nyelven, melynek nyomán élénk eszmecsere folyt. Az utolsó előadást dr. *Radóányi László* (Budapest) tartotta „A kereskedelmi oktatásügy és a szaksajtó” címen. Délután a kongresszisták kirándultak a Svábhegyre, az Erzsébet-kilátóhoz és a Hűvösvölgybe. Este tiszteletükre a Royal-szálló nagytérképében a székesfőváros törvényhatósága adott bankettel.

Elárverezett vasgyár. A Szeged-Alföldi Takarékpénztár válságával egyidejűleg válságba jutott a Szegedi Pálffy-féle vasgyár is. A vállalat jó gazdasági viszonyok mellett lukratív lehetett volna, de a súlyos pénzválság közepén megvonták a hitelt, a mi a gyár összeroppanását eredményezte. Minthogy a hitelezők türelmetlenkedtek, a békés kibontakozás lehetetlenné vált s ezért a gyár ellen árverést tüztek ki. Néhány napon át tartott a licitáció, amely ma fejeződött be. A 6—700.000 koronára becsült berendezés összesen 15.480 koronáért kelt el, ami világosan mutatja, hogy még a nevetesen alacsony árak mellett is alig akadt vevő. A várat az új tulajdonosok ismét fölépítik és üzembe helyezik.

A szövetkezetek és az árvízkarosultak. Az „Országos Központi Hitelszövetkezet” augusztus elején indította meg a segítőakcióját az erdélyi és felvidéki árvízkarosultak támogatására. A segítést a központ indította meg 5000 koronával, amire az alig három hét alatt a kötelekbe tartozó szövetkezetek 6574 koronát gyűjtöttek s e mellett különösen az árvízjutott vidékeken a szövetkezetek saját hatáskörükben közvetlenül is jelentékeny segélyt osztottak szét a szerencsétlenség által sújtottak között. Ezeket egybefoglalva, olyan jelentékeny összeget tesz ki a szövetkezeti uton nyújtott segély, hogy ezzel a magyar közélet altruista intézményei nagyon előkelő helvet foglalnak el a jótékonyság területén.

Kilépések a brüsszeli cukoregyezményből. Anglia és Olaszország a már több mint egy évvel ezelőtt megtörtént felmondás következtében a mai nappal kiléptek a brüsszeli nemzetközi cukoregyezményből. E kilépés okai már többször feltártak. A konferencia eszméjét a két hatalom kilépése nem rendítette meg, különösen nem Angliának azon nyilatkozata következtében, hogy az egyezményből való kilépés után sem szándékozik a gyarmataiban termelt cukornak kiváltságok után előnyt biztosítani. Olaszországnak már kezdet-

től fogva, bár megelégedési joga volt, de szavazati joga nem volt a konferencián. Angliának és Olaszországnak a kilépés automatikus uton ment végbe, anélkül, hogy a konferenciát ülésre kellett volna egybehívni.

Uj erdőtörvény. Báró Ghillány Imre földmívelési miniszter az ősz során törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé az erdők ügyében; a javaslat törvényerőre emelésével az eddigi erdőtörvények mind hatályon kívül kerülnek.

Bulgária kölcsöne. Bulgária az első a Balkán-államok között, amelyek a nyugati piacok bankjainak aitaian kölcsön után kopogtat. Az első pénzt a monarchia bankjai fogják adni Bulgáriának és erre vonatkozólag tegnap már értekezlet is volt Bécsben a Wiener Bankverein helyiségében. Az értekezleten részt vett a Rotschild-csoporton kívül hét bécsi bank és három budapesti bank képviselője is. A budapesti bankok képviselői a Hitelbank, a Kereskedelmi bank és a Hazai takarékpénztár nevében jelentek meg. Az értekezleten arról volt szó, hogy Bulgáriának egylőre 30 millió frankot adjanak, annak a nagyobb kölcsönnek előlegeként, amelyet a bolgár megbízottak Párisban fognak felvenni és amelyre vonatkozólag már folyamatban vannak a tárgyalások. A mi bankjaink a 30 millió frankot kincstári jegyek ellenében adják át Bulgáriának. A kincstári jegyek rövid lejáratuak és az illetékekkel együtt 7 és egynegyed százalék kamatozásuak. A kincstári jegyeket nem hozzák forgalomba és a bankok saját ügyfelek körében fogják elhelyezni. Valószínű, hogy később újabb pénzeket fognak Bulgária rendelkezésére bocsátani. Hozzávetőleges számítás szerint Bulgáriának 800 millió frankra lesz szüksége, amelyet természetesen csak több évre elosztva vehet igénybe. Bulgária eddigi államadóssága 600 millió frank.

Drágább lesz a szén. A bécsi szénnyagkereskedő cégek képviselői legutóbb ülést tartottak, hogy megállapítsák a téli árakat, amelyek szeptember hó elsején léptek életbe. — A felsősziléziai házi használatra való szén árát, megfelelőleg a szénkonvencziók határozmányainak, métermázsánként hat fillérrel drágították s ezt azzal indokolták, hogy a vasutak a vagonkölcsönözés díjtételeit a télre föl fogják emelni, a szénnyagkereskedők tehát ennek megfelelőleg a szén továbbadásának árát a vagonkölcsönözés díjtételeihez akariák mérni ezzel a mai áremeléssel. A bécsi szénnyagkereskedőknek ez a váratlan támadása, amelyet valószínűleg követni fognak a magyarországi szénnyagkereskedők is, annál érthetlenebb, mert viszont egy esseni távirat szerint az ottani szénzindikátus a kokszt árát tonnánként egy márkával le fogja szállítani. Ugyancsak várható az is, hogy a nyersvas árát is mérsékelni fogják. Függetlenül a magyar szénkereskedők esetleges akciójától ehelyütt le akarijuk szegezni a magyar bányáktól vett azon információkat, hogy a szénbányák termelése a lehető legkedvezőbb mérében folyik. A szénkereslet a pangó ipari konjunktúra miatt meglehetősen csekély, a cukorgyáraknak nincs nagy szénigényük; ennek folytán a hazai szén árának esetleges emelése nem jogos és nem indokolt.

Balkán kereskedelmünk jövője. A háboru előtt egyik legfontosabb exportpiacunk a Balkán volt. Az utolsó normális gazdasági évben, 1911. esztendőben 72 milliót tett ki a balkáni export, ami külkereskedelmünkben jelentékeny számot tett ki. A háboru befejezése után a területileg megnövekedett balkáni államok kereskedői új összeköttetések létesítésén fáradoznak. Minthogy megfelelő áruárak nincsenek, azoknak az országoknak a kereskedőivel igyekeznek összeköttetéseket keresni, amelyek a hosszabb lejáratu kereskedelmi hitel nyújtására képesek. A mi kereskedelmünk a krízis alatt igen nagy veszteségeket szenvedett, s nincs abban a hely-

zetben, hogy újabb hitelt nyújtson a balkáni kereskedőknek. Így a balkáni piacok meginduló kereskedelmét az az ország fogja saját előnévre kamatoztatni, amelyik a legtöbb tőkét és áruhitelt tudja nyújtani. Elessünk tehát a jelentékeny balkáni exportunktól, s kizorítanak bennünket a balkáni piacokról a német, a francia, de különösen az angol kereskedelem, mert ezek a piacok még a mai viszonyok mellett is be vannak rendezkedve nagyobb hitel kihelyezésére.

Sorsolás. A magyar vöröskereszt-egyesület folyó évi szeptember 1-én délután tartotta Disz-téri tanács-termében sorsjegyeinek 73-ik sorsolását, *Josipovich* Géza másodelnök vezetésével. Nyereményvel kihuzáltak: 20.000 koronát nyert 184 sorozat 50 szám, 1000 koronát nyert 3389 sorozat 62 szám és 200 koronát nyertek 346 sorozat 61 szám, 1213 sorozat 95 szám, 100 koronát nyert 2 sorozat 48 szám, 11 sorozat 76 szám, 374 sorozat 4 szám, 563 sorozat 18 szám, 576 sorozat 11 szám, 1310 sorozat 83 szám, 2141 sorozat 23 szám, 2363 sorozat 6 szám, 3008 sorozat 24 szám, 3280 sorozat 28 szám, 4492 sorozat 91 szám, 4608 sorozat 73 szám, 5279 sorozat 62 szám, 6585 sorozat 1 szám, 6774 sorozat 44 szám, 7152 sorozat 64 szám, 7171 sorozat 89 szám, 7276 sorozat 1 szám, 7520 sorozat 36 szám, 7604 sorozat 59 szám. Kihuztak még 50 koronás nyereményeket.

Gabonatőzsde

Budapest, szeptember 2. Hajnaltájban nagy zivatar támadt a fővárosban, mely még a délelőtti órákban sem szűnt meg. Minthogy kora reggel az ország több részéből szintén vihart, tartós esőt jelentettek, mindenki azt hitte, hogy ma igen szilárd lesz az irányzat és az árfolyamok emelkedni fognak. Az üzlet tényleg ilyen kilátások mellett indult meg, szilárdan és a tegnapinál magasabb jegyzések mellett. Később alaposan megváltozott a helyzet. A kulissz és a helyi spekuláció felváltta a tegnap megkezdett realizálásokat, amelyekhez csakhamar kényszer-lebonvítások is csatlakoztak, minek folytán erősen lanyhult az irányzat, mi mellett nemcsak hogy az iménti áremelkedés hamarosan letűnt, hanem még a tegnapi zárlat alá is kerültek az árfolyamok. Így aztán az októberi buza, noha 5 fillérrel a tegnapi zárlaton fölül, 11.33 koronán indult, fokozatosan 11.24-ig hanyatlott és 11.25 koronán zárult. Az áprilisi buza 11.83-ról 11.75-ig, az októberi rozs 8.49-ről 8.36-ig, az októberi zab 8.05-ről 7.84-ig, az új tengeri 7.42-ről 7.36-ig ment vissza.

Ertéktőzsde

Budapest, szeptember 2. Az értéktőzsdén ma folytatódott a tegnapi hosszmozgalmak, mert folytatták a fődözéseket. A bécsi piac realizálása folytán később általános tartózkodás váltotta föl a vételi kedvet. A helyi piacon ismét a bankpapirosokat keresték, különösen nagy keresletnek örvendett a Magyar Bank, amely 572 koronára emelkedett. Történetek kötések a villamos papirosokban is, jól lehet a társaságok augusztus hónapja forgalmi kimutatása nem felelt meg a hozzáfűzött várakozásoknak. A készáruipiac forgalom dolgában ma még a legfokozottabb igényeket is méltán kielégítette.

A Kereskedelmi parcellázó bank, cukor, Phöbus a tegnapinál 15—20 koronával drágább áron kelt el. A török—bolgár békétárgyalás kedvező hírei, a nemzetközi pénzügyi viszonyok tartós javulásának a hatása délben még jobban kidomborította a szilárd irányzatot. Az árnívó ujra emelkedett, a Magyar Bank 576-ig. Leszámitoló 5 koronával javult, a zárlat igen kedvező maradt. A járadékpiac állandóan gyöngös s a négy százalékos rente ma 81.65 koronán zárult.

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap

Kiadóhivatali igazgató: **ONTÓ GYULA**

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.

Minden nap

vegyen magához egy pohárka **Dr. Hommel-féle Haematogent**, közvetlenül a főétkezés előtt. Ez által étvágya helyre áll, idegrendszere megerősödik, bágyadsága elmúlik és közérzete a leggyorsabban megjavul. — Óvás! A **Dr. Hommel** nevet hangsúlyozni kell!

Roy

VII., ERZSÉ

Minden e

W

Sto

Jegyek elővételben...
Előadás utáni...
Nagy E...
Csütörtök, kelt helyaru

ROYA

VII.

Mind

fénye

NAGY

Fellépnek: M...
Jelly Margit...
Csabay Zsófia...
Arnyal, Dez...
Ferenyzy El...
Arany Sári...
Lily, Bérel H...
stb. stb. — M...

Belépődíj 1...
Virágárusítók...
díj nélkül tánc...

FOLIA

Igazgatók: Keleti...
Főrendező: Rott

Az előadás kezd...
A megfigyelő...
István). Rendező...
sagen Ste zu...
Armin, Regio Alex...

Jegyek elővételben...
9-1-ig és d. u. 3-...
ut 1. A NAP kiad...
Előadás után az el...
legjobb

WEINB

az összes

cikkek

FOO

oikkokba

lognagyo

IV., Hari

TELEFO

Minden spor

Szerda, 1913. szeptember hó 3-án

ROYALORFEUM

VII., ERZSÉBET-KÖRUT 31. • TELEFON 110-22

Minden este 8 órákor a teljesen új szeptemberi favorit-műsor.

Willard

Az ember, aki megnő! Megfejthetetlen tünemény!

Stolze-King

klasszikus táncszépségek. — Harry Allister, 3 Waldors és a többi nagyszerű új attrakció.

Jegyek elővételre díj nélkül a Royal-Orfeum pénztáránál és a városi jegyárúsió helyeken válthatók.

Előadás után az **Royal-Sörkabaré** emeleti teremben **!! Nagy Endre teljesen új műsorával !!** Csütörtök, szept. 4-én d. u. 3/4 órákor mérsékelt helyáru családi előadás teljes esti műsorral

ROYAL SÖRKABARÉ

VII., Erzsébet-körút 31. szám

Minden este pont éjfélkor a fényes szeptemberi ujdonságok

NAGY ENDRE ÚJ MŰSORA!

Fellépnek: Mezei Ilona, Kiss Cecel, Viola Glza, Jelly Margit, Werner Manó, Bárony, Csabny Zsófi, Werner Manó, Thanyi, Arnyai, Dezsőfy, Gyenis, Marg. Ismay & Girls, Ferenczy Ella, Szatmáry Margit, Fodor Vilma, Arany Sári, Mátrai Böske, Erdélyi Ferike, Jenny Lily, Bérci Böske, Miss Clayton, Schura Ananajt stb. stb. — Konferálnak: M. Frankóli Ilona és Békery László.

Belépődíj 1 korona. Meleg konyha és friss sör. Virágárusítás nincs. — Éjféltől 1 órától kezdve belépődíj nélkül táncmulatság. — Kukó Vince zenekara.

FOLIES CAPRICE

Igazgatók: Keleti festverek Főrendező: Roff Sándor Téli helyiség: VI., Révay-utca 18. - Telefon: 14-22

Az előadás kezdete 1/2 órákor. Ma ujdonság! 1/10 órákor **A megfigyelőben.** Katonai bohóság. Irtá: Salyr (Ház István). Rendező Rott Sándor. — 11 órákor. Ujdonság: **Was sagen Sie zu Karpelesz?** Posse in 1 Akt, von Josef Armin. Regie Alexander Trebitsch, továbbá az új szülő-számok.

Jegyek elővételben: a Folies Caprice téli helyiségében d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig. Hirsch, Andrássy-út 19. Sopronyi, Rákóczi-út 1. A NAP kiadóknál és Breuer nővérekénél, Teres-körút 54. Előadás után az első emeleti **Casino de Paris**-ban a világ legjobb ének- és táncszámainak fellépte.

WEINBERGER és FODOR

az összes sport-cikkek áruháza!

Football

oikkokban az ország legnagyobb raktára

IV., Haris-bazár 4.

TELEFON: 113-59

Minden sportágról külön árjegyzék ingyen!

Népopera

Este 1/8 órákor **Aranyeső** Operett 3 felvonásban.

Nemzeti Színház

Este 1/8 órákor **A dolovai nábob leánya** Színmű 3 felvonásban.

Vigszínház

Este 1/8 órákor **Támlásszék 10. szám** Énekes bohózat 3 felvonásban.

Király Színház

Este 8 órákor. **Buksi** Operett 3 felvonásban.

Magyar Színház

Este 8 órákor. **A miniszterelnök** Komédia 3 felvonásban.

Fővárosi Nyári Színház

Este 1/8 órákor **Kozáklakodalom** Operett 3 felvonásban.

Budapesti Színház

Este 1/8 órákor **Nulla ur** Bohózat 3 felvonásban.

Uránia Színház

Este 1/8 órákor **A világ urai**

ROYAL-ORFEUM

VII., Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22

Ma este 8 órákor legelső-rangu színházi és variété-előadás.

WILLARD. Az ember, aki megnő! Megfejthetetlen tünemény! **STOLZE-KING** klasszikus táncszépségek. Harry Allister mimikus. 3 Waldors világbajnok. The Vinnettos. The Sidonias. Marg. Ismay & Girls. Nagy Endre mozija. Váratlan látogatás. Irták: S. Basset és M. Henneguin. Don Quixotte, Grünbaum és Heuberger operettje. Az tsököpenyeg, Georges Renaud bohósága. K. Solti Hermin új nótákkal. Virágh Jenő mint tanagras ember és a többi pompás új attrakció. Előadás után Royal-Sörkabaré.

Jegyek elővételre díj nélkül a Royal-Orfeum pénztáránál és a városi jegyárúsió helyeken válthatók.

Csütörtökön, szeptember 4-én délután fél 4 órákor mérsékelt helyáru családi előadás teljes esti műsorral.

A nm. vallás- és közokt. miniszter elismerő leirával kitüntetve **DR. BATIZFALVY I. Z.**

Fogorvosi intézete

Athelyesvez **Károly-körút 10. szám alá**

Fájós fogak gyógyítása. Tartós fog-csémések. Foghúások (elátásban is). Eszj-pádlásként állíthatók. Szépség- és elhelyezése, jóállással mérsékelt áron.

VIDÉKIEK fél nap alatt megkapják műfogalkát

Magyar és német

HELYESIRÁS

Balassa József. **A magyar helyesírás szabályai.** Szójegyzékkel 40 f.

— **Az új magyar és német helyesírás szabályai** 4 K 50 f.

Hoffmann Mór. **Magyar helyesírás.** 73 gyakorlati leckében 40 f.

Körösi Sándor. **A magyar helyesírás.** Az iskolai és akadémiai helyesírás között levő eltérések 60 f.

Perényi Adolf. **A magyar helyesírás táblázata** 40 f.

Hauser Rezső S. **A német helyesírás alapelvei.** Helyesírási szótárral. Az új egységes német helyesírás alapján 4 K

Kemény Ferenc. **Az egységes német helyesírás.** Szabályok és szójegyzék 60 f.

Perényi Adolf. **Az egységes német helyesírás táblázata** 44 f.

Megrendelhetők:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytárs-nál, Budapest, VI. ker., Andrássy-út 24. szám és minden könyvkereskedésben.

Fővárosi Orfeum

Waldmann Imre, igazgató VI., Nagymező-utca 17. sz.

Ma és mindennap **Uj fellépések!** Ma és mindennap

Uj fellépések! Az előadás kezdete 8 órákor.

PAVILLON MASCOTTE

Uj attrakciók! Kezdetre 1/21 órákor.

Palais de Danse

VI., Szerecsen-utca 35. sz. Telefon 120-77.

Kezdetre fél 11 órákor

Szeptemberi megnyitó műsor! Világhírű attrakciók!

Mlle LAUGTRY, a legnagyobb színpadi látványosság. The 4 NESADONS, eredeti zenekar. The 5 BLACK CATS, a legjobb angol-csoport. — Éjféltől után táncmulatság reggelig. Kifőző konyha, Jegyek 3 és 2 koronáért este 9 órától kaphatók a pénztáránál.

Steinhardt Mulató

RAKÓCZI-UT 63. TELEFON: József 21-16.

Estéknél falrengető kacagató műsor! Kezdetre pont 1/19 órákor.

9 órákor **Egyszer egy esztendőben** 11 órákor **Paradicsom ágyak** bohózatok. Irták: Glinger és Tauszig.

Steinhardt és Muryadi aléger kupléi. Csodás külföldi számok. Éjféltől — fűnc — cabaret — cigányzene — belépő díj nélkül. Jegyek: 10-1-ig, 3-8-ig a Mulatóban, egész nap a Hirsch-féle nagytársadoban Andrássy-út 19 és a Hungaria-fürdő pénztáránál kaphatók.

XX. évfolyam **Beiratások naponta 9-6-ig** Telefon 63-15

SOMOGYI

Mór zongoraművész, államilag képesített okleveles zenetanár igazgatósága alatt álló

Zene-Conservatorium

akadémiai előkészítő-tanfolyamokkal

Budapest, VII., Erzsébet-körút 44. sz. Államilag diplomált tanárok. Prosp. kívánatra ingyen

SZÉPIRODALOM

Sikeres kura

— Kis regény —

Írta: Paul v. Hohenau

— Koronákkal takarékoskodni? — Ha az ember Ostendébe utazik, éppen ellenkezőleg áll az eset. Erről a tulajdonságról nem ismernek magamra.

— De mi igen.

— Elég, udvari tanácsoska, mindenki a maga módja szerint üdvözülni, — csittította Hillern bankár. Az én nyári terveim teljesen készen állanak. Feleségem már a napokban utazik Franzensbadba...

— Pedig anyává itt is lehetne — szakította félbe az udvari tanácsos.

— Az Ön igényei szerint, igen, afelől nem kételkedem, tisztelt uram, a magam részéről azonban csak törvényes utódok után vágyodom.

— Na, alapos kukucska játékot fogsz üzni, mint szalmaözeveg? — kérdezte jelentős mosolylyal az író.

— Nem megy, barátom, nem megy, a legjobb akarat mellett sem.

— Most meg az ártatlan báránka szerepében akarsz tetszelegni, nevetelt a tanácsos.

— Azt sem. De a kis barátnőm is oda lesz egész nyáron és így nehéz volna ilyen távolságra házasságtörést elkövetni. Legalább a magam részéről.

— Ön nagyon gyakorlatiatlan, kedves Hillern — szól a nagyiparos. — Ha az ember hetekre felszabadul a feleségétől, nem küldi el a barátnőjét is fürdőbe, vagy legalább is utána utazik.

— Ez is kivihetetlen. A viszonyok olyanok, hogy egyelőre itthon kell maradnom, később a feleségemet haza kell hoznom, utókurára a Wörthi tóra kísérem és csak azután tudok majd a kicsikének pár napot — de csak nyugot keveset — szentelni, mert a nyár végét már a feleségemmel kell töltenem.

— Ha nem tévedek, kapitány ur, Önt nem bántják az ilyen nyári gondok — szól a vendéghez a nagyiparos. — Mik az Ön tervei a nyárra?

— Én tulajdonképpen már ma szabad vagyok, noha hat heti szabadságom hivatalosan csak holnap kezdődik. Egyelőre az a célnem, ha csak időközben más terv nem születik, hogy egy baráti familia meghívását fogadom el és lenn töltök el egy kis időt a birtukon. A többit a véletlenre bízom.

— Uraim! — vette át a szót a novellista.

— Önök éppen most hallották, hogy kényelmes törzsasztalunk a legközelebbi jövőben erőszakos folytonossági hiányoknak néz elébe, sőt mi több, közel áll a feloszláshoz. Azt indítványozom tehát, hogy vándoroljunk át testületileg a Goulet-pavillonba és a nyári tervünk sikerére ürítsünk néhány üveget.

Szíves beleegyezéssel keltek fel az asztalársak és kiadós vizsgálódások között vonult fel a társaság a Goulet-pavillonhoz, ahol mint régi, kedves és jó vendégekhöz illik, szíves fogadtatásban részesültek.

Csak késő éjjel, vagyis inkább kora reggel oszlott fel a társaság és kissé bizonytalanul mozgó lábakkal kereste fel mindegyik az őt régen váró otthonát.

Öt éve, hogy Hillern Tivadar ugynevezett boldog házasságban élt nejével, Malvinnal. Boldogan annyiban, hogy a férj a feleség minden óhaját teljesítette, amellet, hogy a menyire egyenetlen temperamentumától tellett, szerette a feleségét. Már hazulról jómódu volt, de értett ahhoz, hogy ügyes spekulációval a vagyonát megháromszorozza, úgy, hogy ma már mint dúsgazdag ember szerepel a világban. Anélkül, hogy ngyozott vagy még kevésbé okatlan lett volna, ki tudta élvezni az élet minden örömét, amellet, hogy feleségével és a külvilággal szemben a dekorumot meg tudta őrizni.

Noha nagy gyermekbarát volt, ezideig a családi áldás örömeit megtagadta tőle a sors.

Eleinte tele reménységgel nézett a jövőbe. De amint az évek multak, egyik a másik után, anélkül, hogy a családi örömeknek csak a nyoma is jelentkezett volna, ez a gyerek után való vágyódása valósággal mániává fejlődött ki benne. Mindenáron szerette volna élvezni az apai örömeiket. Ebben a vágyódásában anynyira ment, hogy ő, aki általános imádója volt az egész női nemnek, állandó viszonyt kezdett, hogy ezen az uton érje el célját. De itt is balszerencse üldözte, noha a kicsike osztotta az óhaját, márcsak azért is, mert ez esetben fényes jövőt biztosított volna neki.

A bizalmas tanácskozába vont házi orvos és egy speciálista konzultálása után elhatározták, hogy Malvin asszonyt Franzensbadba küldik. Az ottani fürdő csoda-hatásától várták a jó eredményt. A fiatal asszony nem vágyódott ugyan annyira a gyermekáldás után, mint a férje, de már csak azért is óhajította volna, mert abban bizakodott, hogy férjét a gyermek inkább a családhoz fűzi majd és jól tudott, de szeretetreméltóan elnézett kiruczczanások helyett otthon keresi a szórakozást. Mint temperamentumos asszony, kétszeresen érezte az elhanyagoltságot a máskülönbzen figyelmes házastárs részéről és nem egyszer volt már azon a ponton, hogy számos udvarló egyik-másikának hízog bókjai meghallgatásra találjanak nála. Mindezideig azonban a valódi asszonyias tartózkodása és a jó izlése visszatartották ettől, noha afelől kétsége sem volt, hogy ilyen állandó viszonyok közt egyszer csak győzni fog a vér lecsillapíthatatlan ereje. Ilyenformán ő is örömmel fogadta az orvosok határozatát és számlálta a napokat, amelyek még az indulástól elválasztották.

A déli órákat már rég elverte a toronyóra, mikor Gröhling kapitány mély álomtalan álmából felébredt. Az első éjszaka zajos busumulatsága a Goulet-pavillonban, az egyébként dözöléshez szokott világfiat kissé elverte a lábáról és jóval a megszokott időn túl tartotta Morfeusz karjai közt.

(Folyt. köv.)

KI A GYILKOS?

ANGOL BÜNÜGYI REGÉNY

3

A jelenet kezdett mulatságos lenni és mivel e helyről gerlepárocskámát egészen jól szemmel tarthattam, a helyiséget pedig nem hagyhatták el, csak úgy, ha mellettem mennek el, tehát állva maradtam.

Közelebb léptem a hölgyekhez. A sárga pofájú visszatért, beleturkált a nagy bőröndbe, össze-vissza gyűrve a benne levő ruhákat, azután egy kegyteljes kézmozdulattal elintéztnek jelezte az ügyet.

Most pedig a fekete bőröndhöz lépett, melynek köteleit végre leoldották.

— A kulcsokat! — mondotta a hordár — adják ide a kulcsokat.

Az ifju hölgy kiválasztott egyet egy kulcs-csomóból és odanyújtotta.

— Itt van! mondotta

Az ember beledugta a lakatba, meg akarta fordítani, de nem lehetett.

— Ez nem ebbe való! — mondotta.

Kísérletet tett egy másik ember is, ránczigtálták, feszítették a lakatot, azután a kulcs-csomó után akartak nyulni, hogy más kulcsot próbáljanak, de az ifju hölgy elutasító kézmozdulattal mondotta:

— Az ott a helyes kulcs. Vigyázzanak és ne rontsák el a lakatot!

Ujabb kísérletek.

A vámhivatalnok láthatólag unta már a

hosszadalmas munkát és nyugodt hangon mondotta:

— Ez nem bele való kulcs; törje fel a bőröndöt.

Feltörni! A parancsoló az idősebb hölgy tiltakozása és jajveszékeltése daczára könyörtelenül végrehajtották, az ifjabb hölgy egyetlen szót sem szólt, daczos hallgatásba merülve nézte, mit művelnek podgyászukkal.

A lakatot felfeszítették és a bőröndöt kinyitották. A bőrönd egyenetlenül volt csomagolva, úgy hogy magaslatok és mélyedések lettek láthatóvá; az egész egy fehér lepedővel volt beborítva, melyre feltűnően, vörös pamutal két betű volt hímezve: RE.

A munkások egyike levette róla a takarót, én pedig közelebb léptem, kíváncsi voltam, vajjon miket tartalmazott ez a bőrönd, melynek megvizsgálása olyan nehézségekkel járt.

Egy csodálatosan összehajtott valami lett láthatóvá — kétségtelenül egy csomag, melyet fekete posztóba, avagy kendőbe burkoltak — nehéz lehetett — most — szent Isten! — egy emberi test volt — egy öreg, feketeruhás asszony hullája.

Sohasem fogom ezt a látványt elfelejteni. Hiszen azóta annyi mindenféle látványban volt részem, annyi gaztett tárult szemem elé, azért mégis emlékezetemben maradt ezen első hulla.

A bőröndben a belegázolt, erőltetett hullán és a takaró-kendőn kívül semmi sem volt. A hulla pedig borzasztó módon feküdt a bőröndben; feje, gyomrához volt szorítva, lábai

felhajtvá és egymásra fektetve, így gyömszölték bele a tetemet a hevenyészett koporsóba. A hulla pedig ebben az állapotban dermedt meg, úgy hogy csak a legnagyobb erőmefeszítéssel sikerült a bőröndből kivonszolni.

Figyelmemet mindedig sokkal inkább magára vonta a bőrönd tartalma, semhogy mással törődhettem volna. Most körülnézve láttam, hogy az idősebb hölgy elajult és a földön feküdt, anélkül, hogy valaki segítségére ment volna, míg a fiatal hölgy mintegy megkövülten állt, megfakult ajkakkal és mereven nézte a hullát, melyet az emberek az asztalra helyeztek. Az utasok közül azok, kik még nem távoztak, közöttük megfigyeltjeim is, körénk csoportosultak és a rémületüknek vagy meglepetésüknek hangos szóval adtak kifejezést.

— A dolognak véget kell vetni! mondotta felocsudva megdöbbenéséből egy hivatalnok, kinek széles ezüstszegély volt sikkáján.

A rendőrök közül, kik rendszerint az ajtóknál állanak, néhány közel jött, a közönséget elparancsolták, a hullát kivittették, a hölgyeket pedig fedezet alatt elvezették, illetve a még mindig eszméletlenül heverő anyát elszállították, míg a leány sápadtan, de egyenes magatartással, két rendőr között távozott.

Egy mellékajton át az épület egy másik részébe vitték őket, míg bennünket a főbejáraton át az udvarra szorítottak.

Itten láttam, mint szállnak be szerelmeim egy kocsiba és hallottam, amint a kocsisnak megparancsolják, hogy vigye őket a Grand Hotelba.

(Folyt. köv.)

Néhai ifj...
deglőjét
vette át
lévő, jób
modern e
vóra eme
udvar ét
utasok k
hanem mé
konyhát,
lást a főv
mely külö

részére ajánljuk
ismert első-
rendű porosz

ólmozott (plombá
nyílt fuvarban, 3
bérmentve a pin
táron átvéve
Budára zsákok

Elsőrendű

Hivatalos

ség által saját m
államvasutak
hivatalos mér

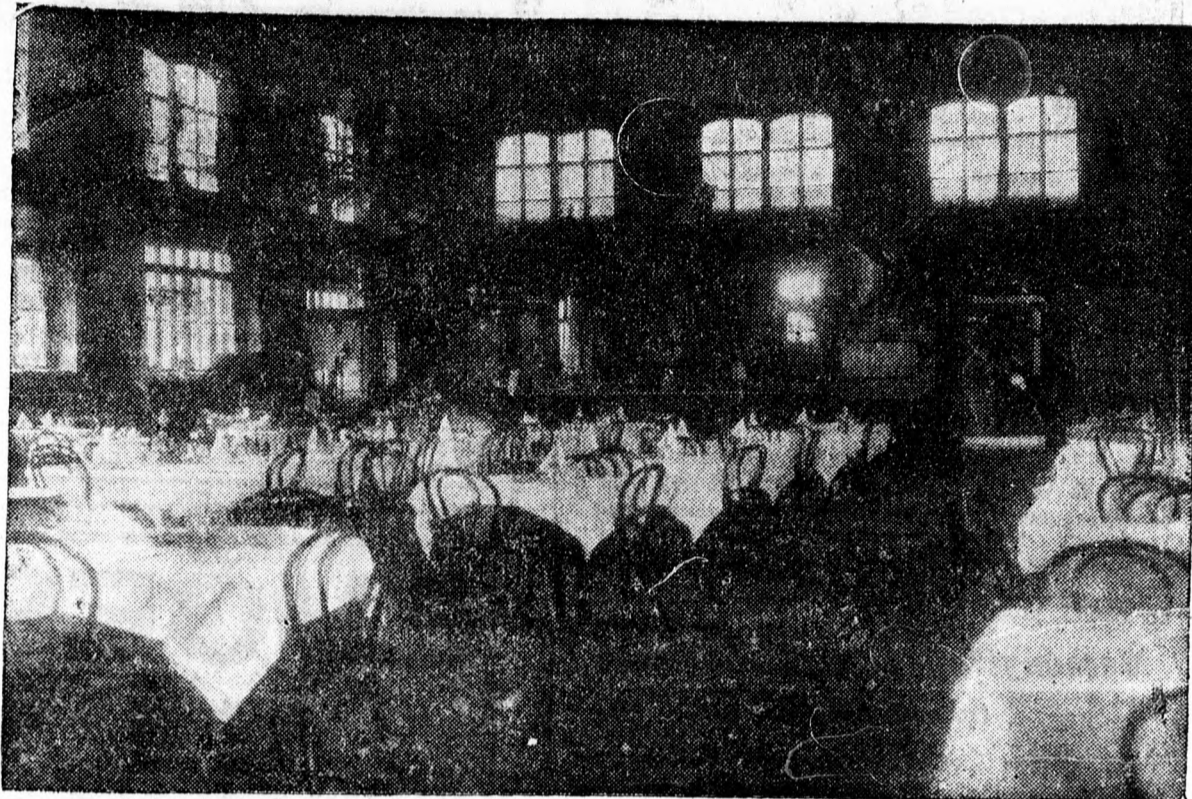
Gutman

Központi i
Tiók-megre

Telefon-szá

A nyugoti pályaudvar vendéglője

Néhai ifj. Schuster Ernő vendéglőjét öccse Schuster Hugó vette át és ezt a kitünő helyen lévő, jóhirű étkező-helyiséget modern eszközökkel előkelő nivóra emelte. A Nyugoti pályaudvar éttermei nemcsak az utasok körében népszerűek, hanem méltányolni tudja a kitünő konyhát, a figyelmes kiszolgálást a fővárosi közönség is, a mely különösen vacsorák idején

A belső nagy étterem

A kis étterem

keresi fel nagy tömegben a szép berendezésű vendéglő helyiségeit. A kitünően kezelt sör, a megbízható magyar borok, a kellemes és szellős, teljesen füstmentes helyiség, uri családok kedvenc találkozó helye, nem beszélve a vasutasokról, akik a maguk részéről már régóta méltányolják ezt a nagyesszü és minden tekintetben kielégítő vendéglőt.

Háztartások

részére ajánljuk szoba-, konyha- és központi fűtésnél előnyösen ismert elsőrendű porosz darab-, kocka- és diószénünket

ólmozott (plombált) zsákokban ... K 2.30 } tiszta súly 50 kgr.-kint
 nyílt fuvarban, 30 mtm.-tól kezdve ... K 2.08
 bérmentve a pincébe szállítva, helyt rak-
 táron átvéve ... K 1.93 tiszta súly 50 kgr.
 Budára zsákokban 2 fillér hidvámval — 50 kgr.-kint drágább.

Elsőrendű légszeszgyári pirszen (kokszt)
 a legjutányosabb árban.

Hivatalos mérlegelés! Oly nyílt fuvaru szénzállományaink mérlegelése, melyek súlya a vevőközön-
 ség által saját mérleg híján nem ellenőrizhető, szénraktárunkon a **M. kir. államvasutak hivatalos mérlegmestere** által foganatosítatik és erről hivatalos mérlegjegy kiszolgáltatik.

Gutmann Testvérek köszénbányái

Központi iroda: Budapest, V. Béla-utca 6. szám.
 Fiók-megrendelési iroda: IV. Ferenciek-bazárban.
 Telefon-számok: 36-37, 36-38, 63-89, 109-84, 176-22.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK.
 231913/1913. szám.

Árverési hirdetmény.

A kébesithetlen küldemények a vasuti üzletszabályzat 81. §-a értelmében az alább felsorolt állomások teheráruraktáraiban, délelőtt 9 órakor, a következő napokon fognak azonnali készpénzfizetés mellett nyilvánosan eladatni:

Állomás	Árverési nap
Arad	állomáson 1913. évi szeptember hó 15-én
Békéscsaba	" " " " " " 16-án
Brassó	" " " " " " 29-én
Budapest dunaparti teher p. u.	" " " " " " 11-én
Budapest nyugati p. u.	" " " " " " 24-én
Debreczen	" " " " " " 22-én
Eszék	" " " " " " 15-én
Fiume	" " " " " " 13-án
Győr	" " " " " " 23-án
Kassa	" " " " " " 17-én
Kolozsvár	" " " " " " 23-án
Losoncz	" " " " " " 26-án
Miskolcz	" " " " " " 19-én
Nagyszeben	" " " " " " 29-én
Nagyvárad	" " " " " " 25-én
Pápa	" " " " " " 24-én
Pécs	" " " " " " 15-én
Pozsony	" " " " " " 22-én
Sátoraljaihely	" " " " " " 29-én
Szabadka	" " " " " " 17-én
Szalmárnémeti	" " " " " " 18-án
Szeged	" " " " " " 16-án
Temesvár-Józsefváros	" " " " " " 24-én
Ujvidék	" " " " " " 30-án
Zágráb	" " " " " " 19-én

Sérültek

A világhírű
Multiform - sérvkötő

szabadalom leírását ingyen és bérmentve küldjük. Kicsérélhető nyomlapok. Legfinomabb kiállítás, kényelmes viselet.

Sérvkötők

egyoldalu 6-8-10-12-15 kor.
kétoldalu 12-16-20-24-30 kor.

Műláb a lehető legjobb kivitelben **műkéz** a legizlésebb kivitelben **műfüző**

Támogép, haskötő,
gummiharisnyák stb. saját gyárunkban jóállással, mérték szerint készítettünk. Nagy képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR
Budapest, VII. Rákóczi-ut 32. sz.

A Rókus-kórházzal szemben.
A vörös keresztre ügyeljünk!

Magyar királyi államvasutak Budapest központi üzletvezetőség.
56.365/913. szám.

Versenyfárjyalási hirdetmény

(kockakő szállításra.)

A magyar királyi államvasutak budapest-központi üzletvezetősége az 1913. évben szükséges 70.000 darab 18/18/18 méretű bazalt, andesit vagy gránit kockakő szállítására nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen mennyiségnél az 1913. év folyamán 10%-kal több vagy kevesebb is megrendelhető.

Az ajánlat 1913. évi szeptember hó 12-én déli 12 óráig üzletvezetőségünk általános I. osztályának (VIII. k., Kerepesi-ut 3. sz. I. em. 38. ajtó) adandó át.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5%-a készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban ugyanott a gyűjtőpénztárnál 1913. évi szeptember hó 11-én déli 12 óráig teendő le.

A részletes pályázati feltételek és ajánlati űrlap valamennyi üzletvezetőségénél megtekinthető, üzletvezetőségünk általános osztályában pedig azok díjmentesen megszerezhetők.

Budapest, 1913. évi augusztus havában.

Budapest-központi üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Aki

soffőr akar lenni
jelentkezzék a

Soffőr szerkesztőségében

VII., Rózsá-utca 8 Barmely napon este 6-8-ig

Minden könyvárusnál kapható!

REZI NÉNI: SZEVEDI SZAKÁCS-KÖNYV

Tizenegyedik javított kiadás
Ára kötvé
5 kor.

IGAZI MAGYAR KONYHA
EZERNÉL TÖBB ÉTELKÉSZÍTÉSI
UTASÍTÁSSAL

Megjelent az ATHENAEUM Irodalmi és nyomdai részvénytársulatnál, Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.

VII. évfolyam VII. évfolyam Bloch Kálmán

zongoraművész és zeneszerző igazgatása alatt áll

Hazai Zeneconservatorium

Orsz. Magyar Királyi Zeneakadémia

előkészítő-tanfolyam

Budapest, VI., Szondy-utca 42/c. és Rákóczi-ut 60. szám.

Tanszakok: Zongora, hegedű, ének, zeneszerzés és kamarazene. A legelső főtől a legmagasabb művelési fokig. Beiratások naponta délelőtt 9-12-ig és délután 3-6-ig.

Kerény Arnold

SZÁLLÍTÓ

Budapest, VII., Dohány-utca 37
TELEFON 59-16

Elvállal mindennemű elvámolásokat, szállításokat valamint postgyászfuvarozást

EVŐESZKÖZÖK

ezüstműből és alpacca ezüstműből,

DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK

a legelőnyösebben

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPÉN

Budapest, VI., Teréz-körút 5. szám, I. emelet.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Megnősülne

intelligens 28 éves izraelita vallású tisztviselő. Oly feltétlen intelligens csinos leányt keresek, kinek hozományja által nagyon jó fizetéssel dotált feltétlen biztos és gondtalan existenciát teremthetnek. A hozományt egy jó jövedelmező vállalatba részesedéssel fektetném be. Feltétlen diszkreciót uri becsületem biztosítja. Szíves megkereséseket az „Egyetértés” kiadóhivatalába „Házasság melőbb” jellegű kérék, ahol azt csakis nekem adhatják ki. Nemleges esetben sorait visszazárazmazatom, igenlő esetben bővebb referenciákkal szölgök.

Zálogszedőulákat

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerke-100.00 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.

SINGER JAKAB
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Isabella-utca sarkán.

Egyedülálló

árva, 75000 korona készpénzhozományjal és teljesen független, orosz hölgy-150.000 korona vagyonnal sürgősen férjhez mennének. Csakis komoly szándékúak (vagyon, vallás mellékes) jelentkezzenek: „Hymen”, Berlin, Elisabethstrasse 66.

Házasságokat

előkelő családokban diszkreción, minden igénynek megfelelően közvetít Nagy Jenő házassági irodája, Budapest, Rákóczi-ut 36, első emelet 3. (Törvényeszkileg bejegyzett cég.) Férjhezmenendők előjegyezve 17 évtől feljebb, hozomány-összeg legszerűenbftől 600.000 koronáig. Nősülendő urak a társadalom minden osztályából állandóan előjegyezve. Méltó tassák tehát bizalommal fenti elismerten legszolidabb házassági irodához fordulni, ahol részletes és díjtalan felvilágosítással szölgálnak. Telefon 58-62. (Czégnyélküli levelezés.)

Kerestetik

házvezetőnő, házikisasszony, komorna. Bővebbet az Egyetértés olvasói díjtalanul Sikray hirdetőjében, Váci-körút 33.

Szegyén

az emberre, ha társaságba megy és nem tudja, mit szölgjön szomszédjának v. pláne főlebbvalójának. Ugy érzi magát, mintha tükön ülne, szeretne eltűnni vagy pedig unatkozik, mert a társaság a „szalonhős” köré csoportosul, aki szellemes, vidám csevegésével ugyan csak hódít... Aki azonban maga is szellemes társalgó akar lenni, az olvassa el a „Társalgás Művészete” rendkívül érdekes könyvet, melyből megtudja, mint viselkedjék, hogy férfit, nőt, alattvalót, felebbvalót egyaránt meghódítson! E könyv korrekt utmutatója lesz az élet minden helyzetében, bálon, banketten, esküvön, színházban, mindenütt, ahol kisebb-nagyobb társaság van jelen. A Társalgás Művészete könyv áttekinthető kivonatát (tartalomjegyzékét) diszkreción, teljesen ingyen küldi a „Csodás Könyvtár” kiadóhivatala, Budapest, VII Klauzál-utca 2. szám.

Mozgók

kisebkek, nagyobbak nagy választékban vannak eladásra előjegyezve. Kereskedelmi Közvetítő r.-l.-nál VI., Gyár-utca 26. Telefon 177-23.

Dohánytözsdék

átírhatók. nagyon jutányos vételek kaphatók a Kereskedelmi Közvetítő r.-t., Gyár-utca 26. Telefon 177-23.

Tátrai málnaszörp

5 kilós postakosarakban K 8.- Barta József konvergára Felka (Szepesmegye.)

Gyorsírás

és gyorsgépírás. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktanolyamai lényegesen megnagyobbított modern higienikus új helyiségeinkben (Andrássy-ut 12.) tartatnak. Legalaposabb kiképzés gépírás, magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits-rendszer. Beiratkozás naponként. Tandij igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Kartothek” amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer. Összeadó- és számológépek kezelése. Párhuzamos esti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk. Glogowski és társa, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

Kereskedelmi

Közvetítő r.-t., VI., Gyár-utca 26. telefon 177-23. Közvetítési vállalatok, üzletek és ingatlanok adásvételét elvállalja követelések behajtását és lezámolását, valamint jelzálogköcsönök beszerzését és mindennemű vállalatok finanszírozását. Utólagok mérésékelt díjazás.

Intelligens

vak nő, ki elsőrendű zongorista, jobb mozgóban, szolid tánciskolában, vagy egy kisebb kávéházban keres alkalmazást. Írásbeli ajánlatok Heitz Irma, Zalatna, Alsó Fehérmegye küldendő. — Szöbeli felvilágosítás kapható 160-91. szám alatt.

„OLLA”
bizonyított legjobb higienikus **GUMMI-**különlegesség Teljes jótállás. Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen. OLLA gummi gyárdból Wien 11451 5 Praterstrasse 97

Cukorka üzlet

az Andrássy-utnál szö rendezéssel, elegáns körrel, betegség és nagyon olcsón eladó. Kereskedelmi Közvetítő r.-t., VI. Gyár-utca 26. Telef. 177-23.

Parlamentári

gyorsírók által vezetett Első Országos Gabelsberger Szakiskola. Gyorsírás, gépírás, különféle gépeken és magyarnémet fogalmazás-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 korona. Kereskedelmi akadémiái rendezett tanfolyamok. — A Gyakorló Gyorsírók Társasága miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyamai. (Elnök Dr. Fabri Henrik, orsz. gyűjtő gyorsíró revisor. I. igazgató Gyarmati Dezső, orsz. gyűjtő gyorsíró. Alapítatlott: 1906. Közérvényű egyesületi oklevelek. Tájékoztatót küld a Gabelsberger Szakiskola (kizárólag) Hegedűs Sándor utca 7. előbb a szemközti Liszt Ferenc-ter 10. szám alatt. A címre jól vigyázzunk! Az egyesületnek iskolája nincs. Az „Országos” és „Gabelsberger Szakiskola” jelzőket megtevés tés - czéljából utána telefon 35-68.